

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

IV. évfolyam 11. szám (4. Jahrgang Nr. 11.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1972 november 1.

Mindszenty Bécsben

E napokban van kerekén egy éve, hogy Mindszenty hercegprímás elhagyta Magyarországot és rövid római tartózkodás után letelepedett Ausztriában. Az esemény annak idején nagy feltűnést keltett. A primás személye időközben semmit sem veszített aktualitásából, sőt, ellenkezőleg, befolyása csak nőtt.

E feltűnő ténynek igen komoly okai vannak.

Mindenekelőtt az, hogy a mai időkben ritka az az ember, aki kitart elvei mellett, ezeket bátran hirdeti és a konzekvenciákat teljes mértékben vállalja. Ez magyarázza de Gaulle tábornok nagy szellemi befolyását; ilyen személyiség egyházi vonalon a magyar primás. Amiként de Gaulle, amikor visszavonult Colombeyles-deux-Églisesbe, onnét még némaságában is döntően hatott a francia nemzetre, úgy a magyar primás a bécsi Pázmáneumból nemcsak saját népére hat, hanem az egész egyházi életre.

Sokan háborognak, hogy Mindszenty nem hajlandó megalkudni. Ámde: van elég megalkuvó püspök, sőt, megalkuvó bíboros is. Így tehát az egész egyházi életre áldásosan hat az a tény, hogy valahol sziklaszilárdan áll egy idős, de töretlen kardinális, akiről mindenki tudja, hogy hitvalló elveiből nem enged. «Igen»-t mondani könnyű, «nem»-et mondani ma rendkívül nehéz. Így tehát, pusztán létével, Mindszenty hercegprímás zászló és központ.

Figyelembe kell vennünk azt a tény is, hogy a patriotizmust ma ugyan még becsülik, de már alig akad valaki, aki tényleg hazafi. Márpedig éppen most, amikor az Egyesült Európát akarjuk, a honszerelmre nagy szükségünk van. Földrészünk rászorul minden egyes nemzetére, mert ez az egyetlen szilárd alap, amelyen az európai Európát fel lehet építeni.

A tény, hogy a magyar primás ma Bécsben, de egyben — legalábbis morálisan —

magyar földön, a Pázmáneumban él, erősen kihat mindazokra, akik szeretnék elismerni a Jalta-vonal véglegességét. Mindszenty Nyugaton, még akkor is, ha nem beszél, fennén hirdeti, hogy Európa csak akkor lesz végleges, amikor a 110 millió európai, akiket Jalta elszakított, egyszer majd érvényesítheti önmegrendelkezési jogát. Éppen a tény, hogy itt él egy közép-európai nemzet legitím képviselője, nehezíti meg azoknak a ténykedését, akik a status quo-t minden áron véglegesíteni akarják. Ezért történt, hogy amikor a primás kijött, publicisztikájukkal sokan tönkre akarták tenni. De épp az ellenkezőjét érték el.

Így tehát, egy év után, azt mondhatjuk, bármennyire keserves volt is a primás számára hazáját elhagyni a Szentszékkal szembeni engedelmsége éppen az általa képviselt ügyre a legelőnyösebb kihatással volt. Itt, a szabad világban még nagy feladat vár rá. És, ki tudja, talán éppen a tény, hogy ma Bécsben él, egyszer a magyar főlzabadosítás első lépésének lesz tekinthető.

HABSBURG OTTÓ

Gondolatok a nagy út előtt

Ravaszi László református püspök 90. születésnapja alkalmából írja e sorokat:

Egyedül maradtam. Kedveseim szétszórtak, ki-ki az övéhez. Akik a legdrágábbak voltak nekem, azok elmentek az örökös hazába Ahhoz, Aki őket a legjobban szerette és Akit ők nem tudtak eléggé szeretni. A többiek a földi életben találták meg a maguk párját s egész életükkel ragaszkodnak hozzá. Csak én maradtam egyedül.

Oh, ez az egyedüllét néha nagyon a lelkemre nehezedik. Úgy szomjuhozom azok után, akik elszakadtak tőlem, mint a száraz ág az elhullott levelei után, mint a bokor üresen maradt fészke a tengeren túlra röppent lakója után. Vannak körülöttem drága lelkek, akik gyöngédséggel és szeretettel vesznek körül, de emberöltők távolságán át úgy tekintünk egymásra, mint két szembetalálkozó hajó utasai, akik azért közelednek egymás felé, hogy örökre eltávolodjanak.

Nincs senki, aki megértene, emlékeim másokat nem érdekelnek. Érzéseimre jó-

akarát, de nem visszhang felel. Mintha valami üvegfal ereszkedett volna közém és a világ közé. Úgy tetszik, mintha felesleges volnék. Még itt élő időszerűtlenség, itt felejtett avarlevél egy olyan fán, melynek már nem az a tavasza, ami az enyém.

De ha lelkem figyelmes az Isten Igéjére és elmerül az Ő tanácsának ismeretében, akkor átmelegedő lélekkel látom, hogy ez nem büntetés, hanem ajándék. Isten készítget arra, hogy Hozzá térjek. Szent keze egyenként veszi el tőlem mindazt, amit a világ adott, mert engem akar egyedül és azt akarja, hogy én egyedül Őt keressem. Betakart engem ennek a világnak ezertéle viszonylatába. Most bont ki belőle. Azt akarja, hogy idegenné váljak, mert találkozni akar velem. Azt akarja, hogy ne tekintsek hátra, mint Lót felesége, mert egy elmúló, égő város-, az élet városából: e múltó világból menekülök az Ő hazahívó karjai felé. Készítget arra, hogy csak Vele legyen társalkodásom. Ő legyen mindenem, mert nemsokára át kell mennem azon a keskeny padlón, ahol mindenki elhagy,

senki sem segíthet. Ahol az emlékek teherre válnak, egyedül Ő a segítség. Egyedül Ő tart meg és szállít át erős karjaiban a túlsó partra.

Kezdem úgy érezni, mintha boldog találkozásra egy csodálatos palotába mennék. Mögöttem bezárul elhagyott világom ajtaja, elhallgat édes vagy fájó zűrzavar. Leperegnek rólam emlékei, koszorúi, sebhelyei, mint ahogy a szárnyrakelő kócsag előbb lerázza tolláról a vizet. Hivogatnak belülről zengő zsolozsmák, szemembe szítál a félig nyitott ajtó fénye s egész lényemet eltölti. Ki az, akivel találkozni fogok, amikor a küszöböt megrogyó lábbal átlépek? Már itt minden tárgy arról beszél: Ez az Ő aranyos felháza. Hívei, szolgálói, palotát álló cselédei némán is Róla beszélnek, s betölti a termetet az Ő nevének dicsősége. Érzem közellétét, velem van nagy, áldott szerelme. Szívemhez szorítom ígéreteit, bízom abban, Akit értem küldött és Aki vérevel elpecsételte az én meghívásomat.

Nem vagyok egyedül! Az Atya velem van. Ajkam talán néma, de fáradt lelkem már énekel.

Herrn
Prof. Dr. Gajári Aladár
2. Priesterseminar
7000 CHUR 2.

A szent

Valamikor azt hittem, hogy a művészek a legboldogabbak. Megszállottjai a szépségnek, egész életükben a szenvedélyük hullámain himbálódzhatnak. Valamelyik orvos fejtegette, hogy a világmániává váló «utazni kell» nem hozza meg a vágyott fölfrissülést. A környezetváltozás, éghajlatcsere, kikapcsolódás helyett az egészség és kipihentség szempontjából sokkal fontosabb, hogy azt csinálhassam, amihez kedvem van. Ez az igazi üdülés, idegek megnyugtatása. Az alkotó-művész hát igazán szerencsés. Még akkor is, ha kinnal testesülnek ideái a választott anyag dimenzióiba.

A tudós se lehet kevésbé elégedett. A mindnyájunkban feszülő kíváncsiság ösztöne s a felfedezés izgalma hasonlóan gyönyörrel jár. A lepkét kergető följajongása «megvagy» s az igazságra lecsapás kielégülése nagyon rokon az esztétikum rabjai öröméhez. A gyökértájon a lelki működések azonosulnak. A filozófus művész lesz és fordítva.

Azonban úgy látszik, hogy a boldogság, a lelki egyensúly, a külső és belvilágunk között meglelt harmónia mégis azokból az arcokból derül ránk, akikre ezt a sablonos s olykor unszimpatikus jelzőt sütjük rá: szent. A jósnak is születnek zsenije, mint az igaznak és szépnek. Feidiász és Aristoteles, de Néri Szent Fülöp is óriás. A jótett öröme miben áll? Miért boldog a bölcső fölött dudoló anya? Talán a lelkiismeret jutalmaz? Nagy erkölcsi tettek, még filmen lejátszva vagy regényben lerajzolva is elbűvölnek s megfacsarják szívünket. Ne szégyeljük meghatódottságunkat. Erkölcsi magatartásunk egészségének jele ez.

Allítólag a természet örökös az egyensúly fölött. Ezer emberre jut egy zseni s egy örült, egy szent s egy gonosztevő. Az öregek és fiatalok minden időben jelentkező különbségén túl mintha ma a mérleg megbillent volna az eldurvulás oldalára. Mintha korcsosodna a finomság iránti érzék. Változó hangú síhederek lehurrogják a tartózkodó, gyámoltalan mozgású jámbort. A bankrablók s a rendőrt lepuffantó banditák modoráért lelkesednek. Talán elszennyeződő környezetünk velejárója, hogy a rámenős erőszak elfojtja a nemest. Nevelők tanácstalanul állnak az iskolapadok előtt. Hogyan kezdjenek hozzá, hogy szavuk ne fulladjon bele az ásitó unalomba. Tépelődhetnek, hogyan teperjék le a kihívó undort s miként pakolják a keserű pirulát: az ön-nemesítés fontos voltát. Mert bizony a művészet és tudomány hajlam kérdése, de a művész és tudós is köteles jónak lenni, mert gonoszok között pokollá válik a társadalom.

Az evangélium örömhír. Hol van az a próféta, aki így tudná megélni a nem evilágból való tanítást, hogy elámita vele az evilágiakat. Emberi siker is legyen, amelyért érdemes az erőfeszítés. Sajnos, fordított az arány: a jólét növekedésével eszményekben elszegényedtünk. Mindenszentek galériáját igaz, tömjén-füstbe merítjük. A gyertyafények emberfölötti lényekké lobogtatják őket. Inkább riasztanak, mint vonzanak. Minden tettük tökéletes s ezért irritál, mivel még jobban érezzük gyarlóságainkat. Rendkívüli erőnyeik egyenesen utánozhatatlanok. Jórésük hegyre

épült kolostorok szemlélődő lakói, akiknek alig volt közük a völgyben laposodó falvak népeihez. Pláne mihozzánk.

Mussolini beszélget valakivel a lelki értékekről. A mondatok kavargásába beleakad a szent szó is. A Duce fölkiált: micsoda erkölcsi erőt és elhivatottságot kell bírnia egy embernek, hogy reggel fölbredvén azt mondja magának: na fiacskám, rajta! Légy jó ma! Iparkodj, hogy egy napon szenttéavassanak.

Ennek ellentétéként, amikor szó volt arról, hogy Papa Giovanni közfelkiáltással szentnek nyilvánítsák, mint az első századokban volt szokás, egy protestáns megfigyelő kicsit gúnyorosan hunyorított: János pápa a maga humanizmusával elbírja ezt is. Mintha kisebbiten a szentté kikiáltó bulla nagybecsülésünket.

A kétféle értékelés gubancát bogozandva induljunk el a szent keresztény értelmezéséből. Hagyjuk most mellékjelentéseit. Személyekre és tárgyakra meg szertartásokra is elpredikált alkalmazásait. Tulajdonképpen lelki tisztaságot értünk alatta, mely elfordul a bűntől és odaadja magát a jónak. A legnagyobb joga, Isten tökéletessége el nem érhető. A legkiváltságosabbak is csak úton vannak feléje. Valójában iparkodás hát, konok hajrá, kicsikarni minél többet a megvalósíthatatlanból. Jár a baba, jár... gyermekművészet. Mekkorra az út a lemásolt Botticelli fejtől az önálló alkotásig. Vonalzóval svindlizzik az ügyetlen kezű. A trehány csak satirozásig vergődik el. De az elhivatott különórákra jár, szorgalmi lapokat halmoz össze. A naiv szárnypróbálgatásokban már benne a művész, ha csak az utóművek igazolják is ezt, amint képpel kép után halmozza életművét. Vágy, elindulás, kitartás. Nap mint nap. A legjobb anya, vagy diák kitüntetés nem a január 2-án megélt magatartás miatt adódik. Majd a 365 nap elmúltával. A könyvtárkutató kiírt jegyzetei egyre vastagodnak. Egyik a történelemben ássa egyre mélyebbre magát, a másik a négyezredik fajta legyet osztályozza a gyűjteményébe gombostűzve. Megállás nélküli mohóság. Fáradhatatlan rámenőség. Mindegyik katona hordja az egyenruhát, de nem mindegyik hős. Ugyanazokat a könyveket büjták s csak kevésből válik apostol. Tehát nem az a kérdés, szent vagyok-e már? Hol vagyok a hegymászók között? Fölfedeztem-e a Fermat-tételt? Hanem, törekszem-e? Nem az én feladatomban önmagamot tépelődve méricskélni. Csak az, hogy a távoli cél felé meg ne álljak.

Igen, igen, el se érhető. A legfelső joga. Az a pont, amely után megelégedett mosollyal megnyugodhatok. Valahogy úgy, mint a modern festő: mindig kész a képe, de sohase kész. Mindig tovább fejleszhető. A vázlat is lehet nagyszerű. Ha meghalna, azt hinnék, így akarta. Pedig sohase megelégedett vele.

Még egy bizarr hasonlat. A káromkodó kocsis, aki egy napon nem káromkodott, többet lépett előre, mint az apáca, aki elvégezte ugyan imáját, de nem lett valamivel jobb, mint tegnap volt. Ez vigasztaló a pálinkaszagú fuvarosnak, de félelmes a szerzetesnőnek, aki azért lépett be a kolostorajtón, hogy a tökéletesedő életet favorizálja. Ami a rend-

házban talán könnyebb is, mert úgy van berendezve, hogy minden sodorjon a cél felé. Azonban a szabadcsapatok és partizánok, akik nem élvezik a vár védelmét, nehezebb, de érdekesebb formáit élhetik meg a hősiességek.

Aki a Golf-áramlattal viteti magát, erőfeszítés nélkül, ráhagyatkozva a hullámokra célbaér. Evezők, vitorlák nélkül. De aki kívül, vagy ellenkező irányú sodrásban vergődik, talán sohase érheti be az előlhaladókat. Emiatt nem kell elkedvetlenkednie. A kifejtett munka a döntő. Aki elhagyta a világot, foglalkozása árama viszi előre személyi törekedés nélkül is. De a táncosnő, mulató gitáros a leg-erősebb ellenirányban hanykolódva, a világ hiúságának, szépségeinek szóló hivatásában, ha ellenkező cél felé is ragadják körülményeik — úszhatnak az ár ellen. Nem vagyunk olyan korban, hogy színésznőt szenttéavassanak. Korcsmárost nehéz elképzelni az oltáron. De ez nem zárja ki azt, hogy ne lehetne méltó oda. Az egész nap talpon álló, hullafáradt, de a capucint mégis mosolyogva találó kiszolgálófiú miért lenne kisebb a portásfülke esetleg unott Cerberusánál. Igen, van olyan szentségi forma is, ami nem kanonizálható. Erre a nem papírformára kell a borbélynak, postásnak, borosnak stb. törekednie. Persze nem fog az apszisfreskón fröccsöt mérni, vagy grimaszt vágni bohócruhájában, gölt löni az alsósarokba, kintornáján hirdetni a tavaszt. Életkörülményeik miatt, a visszasodró tényezők következtében nem érhetnek be az első páholyokba. Lemaradnak távolságban a szélirányban futók mögött, de teljesítményük, küzdelmeik fölözhetik a szerencséből sodrásban kiválogottak igyekezetét.

De ne bizakodjanak el a jó árban lubickolók. Tudniuk kell, hogy nekik az a feladatuk, hogy gyorsabban verjék a tempót, mint a víz halad. Aki az ár ellen úszni nem tud — elveszett. De az is, aki csak viteti magát. A nem oltárra emelt szentjeink között vannak nagyobbak a fényben és tömjénben ragyogóknál. A teljesítményeket mérlegelő Isten más-ként értékeli, mint az ítéletekben gyarló halandók. Igaza volt az apának, aki hősi halott fia keresztjére így merengett: A hősi lelkek hazájában — ki apád voltam, leszek a fiad.

Olasz rádiójáték. A püspök felsóhajt: mit tegyek, hogy szent lehessenek? Keresd meg egykori barátodat s tedd azt, amit ő tesz. Hiába keresi egykori tejtestvérét. Templomokban, kórházakban s mindenütt, ahol az emberi jószág végzi szeretetszolgálatát. Egy éjszakán az utcán rekedve az egyetlen fény felé húzódik s éjjeli mulatóban leli magát. Ráismer a keresettre, aki kimerülten s mégis derült arcú pengeti gitárját. Mit csinálsz, testvérem s végleg nem érti az égi hangot. Vidámítom embertársaimat — hangzik a válasz a világ legtermészetesebb hangján.

Félre a fáradt legyintéssel. Félre a sablonokkal. Merhetünk eredetien gondolkodni és cselekedni.

Sok beszédnek sok az alja. Kár volt időt vesztegetni e sorokat olvasván, ha nem indulok el még ma. Keresni az utat, hogy kovásza legyen az izetlen világnak.

Mindszenty bíboros vezette a nemzetközi zarándoklatot Fatimában a jelenések 55. évfordulóján

Minden portugál lap közölte és a rádió meg televízió is hírül adta napokon át, hogy Magyarország bíboros-primása, Mindszenty József esztergomi érsek október 11-én délután Lisszabonba érkezik, hogy másnap vezesse a jelenések évfordulóján a nemzetközi zarándoklatot, melyen általában 250 - 300.000 hívő szokott részt venni.

A bíboros és kísérete október 11-én délelőtt hagyta el Bécs és Frankfurtban szálltak rá a portugál repülőtársaság menetrendszerű gépére. A lisszaboni repülőtéren a bíborost az új pátriárcha, az apostoli nuncius és a két fatimai főpásztor fogadták küldöttségek élén számos Portugáliában élő magyar emigránssal együtt. Az üdvözlésekre adott válaszában Mindszenty primás azt emelte ki, hogy szívesen és örömmel jött Portugáliába és Fatimába, hiszen Magyarországhoz hasonlóan Portugália is a Szűz Anya országa. Megköszönte a portugál népnek latin nyelven a hazánkért és népünkért végzett sok imát és azt a szeretetet, mellyel a magyar emigránsokat felkarolták.

A primást és kíséretét ezután szállására vitték a rendelkezésre bocsátott autókon. Mindszenty bíborosnak portugáliai egész tartózkodása alatt a kormány bocsátott rendelkezésére egy gépkocsit és minden útján polgári ruhás rendőrök kísérték és őrizték. Egyik alkalommal, mikor fesztelen beszélgetésbe kezdett a nyolctagú egységgel, tréfásan megjegyezte előttük, hogy nagy a különbség a portugáliai rendőr-kíséret és a kommunista ÁVO-tól adott Andrassy-úti és a feyházi őrizet között.

Október 12-én délelőtt Mindszenty bíboros először felkereste otthonában, a Jópásztor zárdájában Cerejeira kardinálist, akivel együtt kapta meg a bíborosi kalapot 1946-ban. A bíboros utódját, Antonio Ribiero új pátriárchát lisszaboni rezidenciájában látogatta meg szintén a délelőtti folyamán. Közben megtekintette még a híres Szent Jeromos kolostort és Lisszabon egyéb nevezetességeit. Délben felkereste az apostoli nunciust, Monsignore Yensit, aki a magyar primás tiszteletére ünnepi ebédet adott s arra több megyéspüspököt is meghívott a két pátriárchával együtt.

Mindszenty bíboros október 12-én délután gépkocsin érkezett meg Fatimába, ahol barátságosan, erősen szeles, esős idő fogadta. Az eső egyre erősebben zuhogott s a rendezőség azon a ponton volt, hogy hangszórókon bejelentse a hivatalos fogadtatás elmaradását. Mikor Mindszenty bíboros-primás erről tudomást szerzett, kijelentette, hogy a zuhogó esőben is részt akar venni a hivatalosan bejelentett fogadtatáson és az esti gyertyás körmeneten. Nyomban el is hagyta a házat az esernyőkkel és vízhatlan köpenyekkel felszerelt kíséretével együtt. Alig lépett ki azonban a kapun, mindenki nagy meglepetésére, a zuhogó eső alábbhagyott és pár

Mindszenty bíboros a jelenési kápolnában imádkozik a kegyesbör előtt.

perc múlva kitisztult Fatima fölött az ég. A szél is elcsendesedett és a programszerű fogadást kedvező helyzetben simán meg lehetett tartani. Fatima új püspöke, Alberto Cosme do Admiral elődje, Mgr. Pereira Venancio jelenlétében, a következő szavakkal üdvözölte Magyarország vértanú bíboros-primását a Fatimai Szűz Anya oltára előtt:

Eminenciás Úr!

Mély megilletődéssel köszöntöm és különös tisztelettel fogadom Eminenciádat ezen a szent helyen, a Szűz Anya fatimai oltaránál. Nemcsak a portugál püspökök és hívek, de más nemzetek és nagy keresztény világszervezetek nevében is köszöntjük itt, hiszen Fatima — isteni rendelkezés folytán — egyetemességet jelent a kegyelemben, ahol a világ népeinek közös oltárát emeltük a magasba.

A legnagyobb hálával, boldog örömmel és mély tisztelettel köszöntjük e szentélyben Eminenciádat, aki hitvallóként és vértanuként testében és lelkében hordozza a mi Urunk Jézus Krisztus kínszenvedésének a stigmáit.

A fájdalmas és véres keresztúton tanúsított hősi magatartását éveken keresztül figyelemmel kísértük és nem szüntünk meg könnyörögni, hogy hűséges tanítványát állhatatosságban és hűségben erősítse meg az az Úr Krisztus, aki formája és példája minden vértanúságnak, leginkább azért, hogy mindvégig szeretett.

Az itt egybegyűlt pásztorok és hívek

megilletődéssel köszönjük meg a magyar és a keleteurópai egyházak pásztorainak és híveinek hűségét a keresztény tanításhoz. Ezzel engeszteljük és teszünk jót a Nyugat keresztényeinek súlyos hibáját, a keresztény hithez és az evangéliumi élethez való hűtlenségük vétkét.

Eminenciád fatimai zarándoklatának számunkra és az egész világ számára próféai jelentősége és értéke van. Kérjük az Urat, hogy minden keresztényben keltsen öntudatos, lángoló és áldozatos hitet a magyar hívek példáján, akiknek földje ma is a szentek hazája, melyet a rajta áthömpölygő és eláradt hatalmas vérfolyam se tudott elszakítani Krisztus szeretetétől.

Azért könyörgünk, hogy mindnyájan tudjunk állhatatosak és tiszták maradni az evangéliumi hitben halálunk órájáig. Esengünk itt Eminenciáddal együtt azért, hogy a hit legyen életünk legdrágább kincse, jutalmaként a mi hittestvéreink szenvedésének és vértanú halálának. Enyhíteni akarjuk a hittikért szenvedők keresztjét és a szentáldozás csókjában kérünk erőt számukra, hogy mindvégig megmaradjanak az Úr nyomában a kálvárián.

Kardinális Úr! A Magyar Kálvária itt Fatimában márványban örökíti meg Magyarországot könny- és véráldozatát és az ország primásának hősi vértanúságát. Minket pedig hangos szóval int mindvégig tartó hűségre és szeretetre.

Egyesítjük imáinkat Eminenciáddal, hogy az Úr Szent Anyjának Fájdalmas és
(Folytatás a 8. oldalon)

Zokon ne essék!

A hívek nevében írom le a panaszos kiáltást és mivel a magyar szereti hangoztatni, hogy öntsünk tiszta vizet a pohárba. És mit tegyék, ha nálam a pohár már csordultig tele van?

Először lássuk a tényeket. Hollandiában nincs magyar lelkész már idestova egy éve. Angliában két jezsuita tanár segít az egyetlen papunknak. A francia északi terület pásztor nélkül van. Olyan is akad, aki öreg fejjel számtant tanul, de a saját népe nem fontos neki, pedig a számtanból nem kell az ítéleten vizsgáznia, de másból annál inkább. Tavaly a fatimai zárándoklatra 400 hívő jött Bácskából, de Amerikából igen kevesen voltak. Amikor ezt botránkozva szóvá tettem, azt a választ kaptam illetékes személytől, hogy ott már alig akad magyar lelkész. Jól tudom, mi a kifogás: a fizetés gyöngye és bizonytalan; betegségben, öregségben támasz nélkül marad, a hívek lassan elfogynak, az ifjúság már nem beszél magyarul. Ugyanakkor sok papunk dolgozik idegen szolgálatban, mert így a jövő nem okoz neki gondot. Végül még tegyük hozzá: a létszám folyton csökken, utánpótlás pedig nincsen.

Mindezt számbavéve kérjük: van-e még értelme a magyar lelkészi munkának? Vajon nem volt-e igaza annak a főnöknek, aki nem akart magyar munkára új embert küldeni, habár a rend nagy plébániákat gondozott?

Nézzük azonban azt is, ami eddig történt. Számolni sem lehet, mennyi lélek kallódott volna el, ha nem dolgoznak lelkészeink, hiszen az idegenbe szakadt nép gyökértelen, nem érti az új haza nyelvét, nem képes a szívét kiönteni, gyónásról, lelki vezetésről szó sem lehet, tehát nem is megy a templomba, ahol csak süket füle talál. Viszont a magyar lelkésziségen kissé mindjárt otthon érzi magát, sőt segítőkre akad, akik a gondjait is könnyítik. Ehhez kell fogni még, mennyi lelki gyakorlat volt a menekültek számára mindenfelé, ahol nagyobb csoportok laktak. Párizsban például egész hétig tartott az egyik évben és a templom minden este jól megtelt. Úgy ment az aratás, mint otthon szoktuk csinálni, pedig a Vaugirard-út nem Pesten vagy Győrben van. Nem tudom feledni azt a buzgóságot sem, amit például a badeni vagy stockholmi csoport tanúsított. 1957-ben már éreztük, mennyire meghült a hit az ifjúságban, mivel nem kapott kellő hitoktatást, de azért még a corshami táborban is akadt olyan társaság, amely a lelki igénnyel törődött. Lett is nagy becsületük az angolok előtt.

Szép eredménnyel járt a számos zárándoklat is. Egy belgiumi csoport egyszer a lourdesi bazilikában végzett lelki gyakorlatot s azon kb. hatvan hívő vett részt. A Beneluxban lakók évenkénti Szent István ünnepére sok százan szoktak összejönni és Máriacell vonzása sem csökken. Papjaink ugyancsak évente szoktak talál-

kozni, hogy a közös gondokat megbeszéljék és mindenki szívesen áldoz erre egy hetet, mert annyi hasznot húz belőle. Azonfelül van egy kitűnő iskolánk bajor földön és kénytelen folyton építkezni, mert annyi a jelentkező diák. Nagyszerűen izmosodik minden világrészben a cserkészlet a hagyományos szellemben és ebből kerülnek ki a holnapi társadalom vezetői. Van továbbá több újságunk és a Szolgálat című folyóirat a magas igénynek is megfelel. Számos jó könyv jelenik meg és ez is mutatja, mennyire érdemes még magyarul írni. El sem tudjuk képzelni, micsoda kalandos utakon járnak a könyvek szerte a világon. Görög szigeten tanító nővér eseng utána, akárcsak a zentai hívő, akit a lélek igénye hajszol a Végtelenbe, de csak akkor érti meg magát, ha magyar írást tud forgatni. Például csak a minap tudtam meg, hogy «A magyar titok» című könyvem egészen elfogyott s mivel újra keresik, újra ki kell adni.

A lélek ügyeiről a legtöbb ember csak anyanyelvén tud beszélni és az Isten is magyarul szól hozzánk, amikor a szívünket akarja megfogni és mélyebb belátásra vezeti az imádkozót. Ezért a hithirdető első dolga megtanulni a nép nyelvét, amelyet meg akar téríteni, mert bizony a nyelvek adománya rendkívüli csoda és csak igen ritkán fordul elő. Ha azonban a papok száma egyre fogy és sokan inkább egyetemen tanítanak, mivel ez a pálya vonzza őket és nincs kedvük az elszórt néppel foglalkozni, mások meg nem hajlandók állásukról lemondani, ami nagyon is érthető. Valami új megoldáson kell a fejünket törni, ha nem akarjuk tétlenül nézni, miként sorvad el a vallás híveinkben. Hiszen most látjuk igazán, micsoda féreg vagy szörnyeteg lesz az ember Isten nélkül. Most tűnik ki valóban, hogy a papi hivatás minden más fölött áll, mert az élet igazságát hirdeti, a lelket ébreszti, a tiszta emberségre tanít és az isteni öröm forrásához vezet. Kell az orvos, a pilóta, a mozdonyvezető meg a mérnök, de sokkal inkább kell ebbe a mai nyomorult világba a lelkész, aki népét az Istenbe tudja kormányozni és segíteni.

A múlt példái ugyancsak világitanak előttünk. A török hódoltság idején gyakran 20-25 jezsuita járta a megszállt területet a basáktól vásárolt engedéllyel, álruhában vándorolva, hogy a maradék népet gondozzák. Az óriási szegedi határban, mely Halasig, Félegyházáig nyúlt és plébánia alig volt, mindenfelé akadt «száraz káplán» vagy «száraz esperes», aki a vasárnapi ájtatosságot vezette s azért nevezték őket száraznak, mivel nem miséztek. A pásztor nélküli nyáj így iparkodott a lelke inségét enyhíteni a mostoha viszonyok között.

A főbenjáró kérdés most az, mi a teendők a mai áldatlan helyzetben? Az első

legyen a belátás, vagyis iparkodjunk az isteni kormányzás módját fölfogni, amelyre csak lehetséges, mivel enélkül egyszerűen nem megy a magyar szolgálat. Más szóval meg kell értenünk a getsemani eseményt, amikor a mindenható Istent megkötözi a földi hatalom csöcseléke és hódolni kell az Isten előtt, akinek gyöngesége erősebb az embereknél, sőt a kicsinyt, az erőtlent, a senkit választja ki, hogy legyőzze a pöffeszkedő nagyokat, vagyis először a hittel, az ésszel, a történelmi látással kell egészen Istenhez hasonulnom, ha valóban akarom megítélni az egyház küzdelmét és a mi saját sorsunkat. Érttem én a kuruc búsongást, Vörösmarty keserű átkait, a bujdosó szokását, a biztonság felé, de nem ez a fontos, mert az én föladatomban és hivatásomban most olyan ügyet szolgálni, amely a világ szemében nem számít, sőt elveszettnek látszik. Ehhez kell a gondolat bátorsága, amely egészen Isten nyomába szegődik és nem törődik azzal, amit zagyva csöcselék rikkolt vagy a gyöngeség kísértő hangja suttog. Nekünk most Jézus kicsi nyáját kell őrizni, a hűséges maradékot a hitben és szentségben megtartani, mint a próféták tették annak idején Izraelben. Ez a hivatás a legfőbb kitüntetés és szerencse, amely halandónak osztályrésze lehet és ehhez mérve a Nagy Sándor, Cézár meg Napóleon és az összes tudósok, művészek dicsősége csak köd, pára, füst, de semmi több. Viszont Páli Vince, Don Bosco, Kis Teréz csupa élő valóság ma is, hiszen milliók tisztelő bizalma övezi őket, sírjukból pedig az élet halhatatlan ereje sugárzik.

Csak ezt a leckét kell megérteni s akkor a pokol hatalma sem bír velünk és lelki síkon követjük az egrü példát, amikor két ezer magyar megvédte a várat a behemót török haddal szemben. Ha a létszámot nézzük, gyerekjáték angolnak vagy németnek lenni, de hívő magyarnak maradni a mai balsorsban olyan föladat, amely hősi elszánást kíván. Már pedig Isten nyilván erre szánt bennünket, tehát gyakran gondoljunk Jónás prófétára, aki gyáván szökni akart a küldetés elől és mégis Ninivébe kellett jutnia, holott teste, lelke irtóztott a parancstól. Könnyű most borulátónak lenni és a többséget józanságra hivatkozva igazolni és vaimi nehéz a reményt hirdetni, de azt is látni kell, mennyire meggyorsult a történelem menete és az idő már nem Moszkvának dolgozik. Mit szólnak majd a gyáva bölcsek, ha előbb jön a számonkérés ideje, mint ők álmodják? Micsoda szégyenben lánrol majd az arcuk, amikor P. Van Straaten keményen vágja szemükbe: én Hollandiában születtem, de hittem a magyar jövőben, hosszú évek óta küzdök érte és készülök a napra, amikor Budavár harangjai a szabadság győzelmét zenéik a Duna fölött. Ha primás urunk nem volna, azt mondanám: ez a tongerlői barát ma a legnagyobb magyar nyugaton.

Érdemes erről elmélkedni, amíg nem késő!

VARGA LÁSZLÓ S. J.

Az önközpontú vallásosság

A Fribourg melletti Bourgillon Mária-kegyhely rengeteg Merci! és Danke! feliratú hálaablái között van egy rendkívül szokatlan is, amelyen ez áll: Köszönöm, Szűzanyám, hogy nem hallgattál meg! Különös lelki emelkedettségre és önzetlenségre vall, ha valaki megköszöni a Szűzanyának, hogy kérését nem teljesítette. Erdemes rajta elgondolkodni és lelkiismeretvizsgálatot tartani, vajon milyen önzetlen és hősies az én hitem, vajon elfogadom-e feltétlenül, zúgolódás nélkül Isten akaratát, mégha minden idegszálam tiltakozik is ellene és meg tudom-e nagylelkűen köszönni Istennek kérésem teljesítésének visszautasítását, annak példája szerint, aki az Olajfák hegyén vért izzadva így imádkozott: Atyám, ha lehetséges, vétessék el e pohár tőlem, de mindjárt hozzátetted: Mindazonáltal legyen meg a Te akaratod! Vagy ki tudjuk-e mondani, mint ez a bourgilloni zarándok, a Szűzanya példája szerint, derűsen ezeket a szavakat: Ime az Urnak szolgáló leánya, legyen nekem a Te igéd szerint!

Vallásosságunk tele van még az önzés, individualizmus, az «adj, hogy kapjak» kalmárlelkület csökevényeivel. Istent, Szűz Máriát, vagy a szenteket végső soron csak eszköznek tartjuk, akikről elvárjuk, hogy megsegítsenek sokszor olyan dolgokban is, amelyek nem válnak lelkünk javára. Gyakran szóról szóra kegyelmi automatának tartjuk őket: bedobva a

20 fillért, várjuk annak ellenértékét. «Szent Antalkám, adok öt frankot, ha megtalálom elvesztett aranyláncomat!» ... És ha meg is találjuk, sokszor megfélemedezünk ígéretünkről, adósok maradunk.

Fel kell számolnunk eddigi individualista, önközpontú vallásosságunkat, önzésünket, a vallási szenzációk, magánkinyilatkoztatások hajhászását, a profitszellemet, a terminusra beütemezett csodavárást, kiküszöbölni minden mágikus elemet, valamint Istennek, a Szűz Anyának és a Szenteknek eszközként való felhasználását azért, hogy rajtunk segítsenek, ahelyett, hogy mi szolgáljunk feltétel nélkül Istennek és csak azután adnánk elő kéréseinket. Mert kérni szabad és kell is, hiszen Jézus maga biztat erre: Kérjétek és adatik, zörgessetek és megnyitvatik nektek. Csakhogy ezt nem szabad üzleti alapon, az «adok, hogy kapjak» hasznossági elve alapján tennünk, mintha Isten egyenrangú partnerünk lenne. Isten kegyelme ingyenes, semmivel ki nem érdemelhető. Mi Vele szemben, az evangélium szerint, haszontalan szolgálk vagyunk, akik Tőle bármit csak ingyen kaphatunk. S mindent meg kell köszönnünk, még a szenvedést is, mert az is Isten ajándéka.

Istent, l'art pour l'art, önmagáért kell szeretnünk, hiszen Ő az egyetlen öncél. «Teréz, Jézus kicsi jegyese, magáért Jézusért szereti Jézust!» — mondotta Lisieux szentje. Ő a szenvedést és keresztet is örömmel fogadta el s hősiesen viselte. A Gyermekek Jézus labdája

akart lenni, amelyet szeszélyében a sarokba vág és megfélemedezik róla, hogy teljes ismeretlenségben, a Kármel csendjében lehessen szentté. Vagy egy lourdesi zarándok, aki a betegek szentségi körmenete után azt mondta nekem: «Most már boldogan és nyugodtan megyek haza, mert nagyobb kegyelemben részesültem, mintha csoda történt volna velem és meggyógyulok. Így megtudtam, az az Isten akarata, hogy türelemmel viseljem el szenvedéseimet. Áldott legyen érte a lourdesi Szűzanya neve!»

Ennek a hősies hitnek, reménynek és szeretetnek a jegyében kell helyreállítanunk magunkban a helyes értékrendet: első az Isten, második a felebarát, harmadik én. Vagy ahogy Mécs László fejezte ki Alázat című költeményében-

«Eddig nem találtál semmit, mert magadat kerested!

Hazudtál:

Első volt az Én, második a Felebarát, harmadik az Isten.

Ezért nem találtál semmit.

A szentek és hősök más sorrendet

hajsoltak:

Első az Isten országa, második a Felebarát, harmadik az Én.

Ez az út, az igazság és az élet.»

IKVAY LÁSZLÓ

Őszi falevél

Beszél a fákkal a bús őszi szél.

Halkan beszélget, nem hallhatni meg,

Vajon mit mond nekik? Beszédire

A fák merengve rázzák fejüket.

Fázósan húzom össze magam. Tétován lépkedem a zajos utcákon. Néha a hőmpolygó tömeg egészen magával ragad. Mindenki siet, mindenki viszi gondbattyuját görnyedve. Villogó reklámok, tündöklő autók, hangos nevetések... s aztán az üres semmi. Petőfi sorait mondogatom magamban, miközben nézem az embereket, az ismeretlen arcokat. Vajon hova sietnek annyira? Vajon miért?

Egy sárguló kis bokor mellett lépek el. Gyönyörűek a színes levelek. Meg kell állnom egy percre, hogy györryöködni tudjak benne. Kezembe veszem s táskámba rejtem. Legyen ez emlék az őszi. Egy hölgy láthatóan elcsodálkozik mozdulatomon. Elpirulok. Miért csodálkozik ezen? ... Nem tudják már észrevenni, ami olyan természetes. Gondolataimba merülve, szívemben fájón sir fel a muzsika.

Mellettem robog a lüktető, pezsgő élet, színes forgatag... és én idegenül állok itt. Hol van az emberekből a szív, a megértés, a látás?

Hol a szeretet?

A városra lassan kiül az esthomály, a tereken suttogva vonul végig a hűvös őszi szél. Szívem egyszerre olyan nehéznek tűnik, s

szemeimben könnycsepp csillog. A parti hidon sorban fiúk, lányok ülnek, egymáshoz simulva. Arcuk gyűrött, szemük távolba mered.

Megtorpanok. Ők lennének a jövő építői? Az ő vállukon kell nyugodni az emberi alkotásnak? Szeretnék odamenni, velük beszélni, hozzájuk szólni... Szeretném elmondani, amit érzek. Valami hiányzik, valami lényeges hiányzik életükből. Halódó, sárguló, őszi falevelek... lassan lehullnak a parti bokrokról, fák ágairól... Bennük nincs a szeretet. Belőlük hiányzik az élet. Az őszi megtépzta, lekopaszította ágaikat... Szegények...

De van reményetek!... Igen. Ha akartok. Ha biztok a tavaszban, minden más lehet...

Meg lehet találni az életet, szeretetet. Nem szabad feladni a harcot. Barátaim! Én bízom bennetek! Jöjjetek ti is velem. A kábítószerek bárgyú öleléséből a napfényre jöjjetek! Amit ott nem tudtam elmondani nektek, azt most hallgassátok meg!

Mi nem lehetünk szomorú, hervadt falevél, az ifjúság él, és élni akar! Akarjátok ti is! Akarjunk mindannyian! Közösen, együtt!... Menni fog, meglátjátok.

Szeretném megfogni kezetek, szeretném kitárni szívem felétek, — gyertek, hirdessünk meg egy tavaszi rügyfakadást a hervadó ős-

ben!... Várnak ránk a többiek, mutassunk nekik új utat.

Visszhangnak kell lennünk, tótükörnek, amely visszaadja az eredeti képet. Jó hangvezetőknak, melyek tisztán sugározzák, vezetik az üzenetet. Sok, sok örömet kell tudni szerezni, mosolyt fakasztani, napfényt varázsolni a zuzmarás őszbe.

Én ezt szeretném, ezt akarom! «Tűzet gyújtani az embergondolatnak, amivel fölébe nőhetsz jennmagadnak!»

Ölelni magamhoz a világot, letörölni a könnyet, fölmelegíteni a hideg szíveket. A boldogság felé, a szeretet útján, menni, menni... egyre tovább, igen, ezt akarom. Erre hívlak most benneteket is, jöjjetek! Szívemhez szoritom a sárga falevelet, s könnyem lassan szivárvánnyá válik, s arcomon a boldog öröm mosolya aranyrózsát fakaszt.

SZÉCSEI KLÁRA

Az Esseni Magyar Egyesület nagysikerű szüreti bált rendezett szept. 30-án Essenben. Fellépett a kölni magyar tánccsoport. A közel 200 jelenlévő magyar a környező városokból: Bochum, Gelsenkirchen, Oberhausen-Sterkrade, Mühlheim, Düsseldorf, Münster, a hajnali órákig együtt maradt.

Az igazi magyaros hangulat megteremtése Dr. Vidákovich József elnök ragyogó szervezésének eredménye volt, amely példaképpül szolgálhat a jövő rendezvényeire.

M. Gy.

Nemcsak temetkezési vállalat

A keresztény temetés nem tartozik az egyház szentségei sorába, az emberek számára mégis fontosabb és értékesebb sokszor, mint a hét együttvéve. Nagyon sokan gondolkodnak ugyanis úgy, hogy nem is olyan nagy szerencsétlenség az, ha az ember nem vesz részt egész életén keresztül az egyház szentségi életében és még halála előtt sem tér meg hívő lélekkel üdvözítő Istenéhez, — de az egyházi temetés megtagadása, az egy rettenetes vakmerőség és igazságtalanság! Példa erre számtalan van, egy szembeszökő és nagy port felverő esetet legutóbb kürtöltek éppen világgá — különböző címek alatt és különböző beállításban — szenzációt hajhászó újságok.

Ha egy pap nemet mond...

A bajorországi Lichtenbergben a közelmúltban meghalt egy autóbuszvezető és a helybeli evangélikus lelképásztornak volt bátorsága nemet mondani, azaz megtagadni tőle az egyházi temetést, mégpedig tisztán lelkiismeretére hivatkozva. Ennek az lett a következménye, hogy az egyházközség két táborra szakadt. Az egyik csoport fiatal lelkészében egy félelemnélküli lovagot látott, aki küzd korunk divatos ún. «társutas kereszténysége» ellen. Az ellentábor viszont hallatlan vakmerőségnek és fennhéjzásnak minősíti lelkésze eljárását, aki mintegy az Isten megelőzve ítélkezett embertársa fölött. Így folyt a vita a két tábor között és egy közben összehívott egyházközségi megbeszélés sem tudta közelebb hozni egymáshoz a szembenálló feleket. A lelkész pártja ezen a megbeszélésen sötét színekkel festette le az elhunyt buszvezető keresztény életét. «Igen nagy bűnös volt, a bűnbánat minden jele nélkül!» — így egy ifjú egyházközségi tag, aki kabátja haitókájián hordja a Jesus-People mozgalom jelvényét. «Első felesége halálakor nem engedte meg, hogy a templomi énekhar szerepeljen a temetésen», — mondta a helység kántornője. Ismét mások szerint az elhunyt még életében azt a kijelentést tette, hogy «minden papot ki kellene nyírni!» Maga a lelképásztor felszólalásában nagyon óvatosan fogalmazta meg mondanivalóját s csupán arra mutatott rá, hogy az elhunyt soha életében nem járt templomba. Többet ezzel kapcsolatban nem mondhat, mert nincs szándékában a halott magánéletét a nagy nyilvánosság előtt kitergetni. Az egyházi temetés megtagadása részéről nem bosszúállás, sem ítéletmondás, mégcsak nem is elrettentő példa akart lenni, hanem egyszerűen csak következetes válasz egy nem keresztény élet kihívására. Mert szerinte a keresztény temetésre való igény még nem logikus következménye annak, ha valaki tavasza elvben az egyháznak és megfizeti az egyházi adót. A keresztény ne csak a bejelentőhivatalban szerepeljen úgy mint keresztény, hanem a közösségen belül is. Döntését a temetés megtagadásával kapcsolatban össze tudja egyeztetni az evangélium szellemével és az egyházi élet rendjével. Aki úgy gondolja, hogy az egyház nem más, csak egy szervisz, elég csak füttyenteni és az egyház, mint szolgálati intézmény azonnal ugrik, hogy felkínálja szol-

gálatait, az téved. — Ez volt beszédének lényege. Egy pontosan meghatározott normát azonban, melynek alapján a keresztény temetést engedélyezni lehet, avagy megtagadni, nem tudott ő sem adni. «Keresztény az az ember, — mondta — aki Istent egész szívéből szereti, belé helyezi minden bizalmát és neki engedelmeskedik egy egész életre kiható konszekvenciával». — A lichtenbergi evangélikus hívek közül sokan viszont azt kérdik ezután, hogy lelkészüket 6 éves lichtenbergi működése alatt az elhunyt buszvezető volt-e az egyetlen, aki e követelménynek nem tett eleget.

A vita azóta is folyik, csupán a szenzáció múlt el. De ne akarjunk mi sem döntőbírák lenni egy olyan ügyben, melynek eldöntése nem is olyan egyszerű, de nem is tartozik ránk. Inkább gondolkodjunk el azon, hogy mi a keresztény temetés lényege, értelme és akkor sok mindent sokkal világosabban látunk, többek között, hogy miért tartják az emberek fontosabbnak az egyházi temetést, mint magát a szentségek vételét.

Mik a szentségek?

Valamikor úgy tanultuk, hogy a szentségek Krisztus Urunk által rendelt jelek és kegyelemosztó eszközök az ember megszentelődéséhez, amiket az ember szabad választás alapján használhat, avagy ugyancsak szabad döntés alapján el is utasíthat. Isten az embert szabadnak teremtette és ezzel a maga mindenhatóságának szabott korlátokat. Akarata ellenére senkit sem kényszerít Istenünk az üdvösségre. A szabad választás és döntés joga azonban csak a földi élet időtartamára szól, a halál után azonban már megszűnik a lehetőség, hogy az ember a szentségeket felhasználja az örök élet elnyerése érdekében.

Mi a keresztény temetés?

Miért bánik az egyház olyan tisztelettel az emberi testtel, hogy ünnepélyesen, imádságával kíséri el sírjába? Az ember Isten képmása. Az Úr Krisztus Szűz Mária méhében emberi testet vet fel. A szentségek, különösen az Oltáriszentség által megszentelődik az emberi test. Szent Pál testünket a Szentlélek templomának nevezi. Az egyház különös tiszteletben részesíti szentjei és vértanúi földi maradványait, ereklyéit.

Hogy a keresztény temetés értelmét felfoghassuk, vissza kell nyúlnunk a temetési szertartás ősi, kezdetbeni formájához. A liturgikus cselekmény itt előírta, hogy a halottat vigyék a templomba és az oltár előtt ravatalozzák fel s maradjon mindaddig ott, amíg a hívő közösség el nem végzi érte megkérdelhető imádságát és az engesztelő szentmiseáldozatot. Ennek az ősi keresztény rítusnak maradványa még a halottas misékben a tumba, jelképeként annak, hogy valamikor maga a halott feküdt ott a koporsóban. A temetési szertartás megértése ma már azért is nehéz, mert a legtöbb államban nem engedik meg higiéniai okokból a halottak templomi felravatalozását. De talán így is megértjük, hogy

a keresztény temetés teljes értelme a következő: Miután egész életén át minden vasár- és ünnepnapon ott volt a földi zárandokútját járó egyház közösségében, s a templom számára itt lent a lelki otthont jelentette, az összegyűlt keresztény közösség immár elbocsátja maga közül halott tagját és átengedi a mennyei közösségnek. — Ha ez a temetési szertartás úgy mehetne végbe ma is, ahogy ezt a liturgia előírja, bizony nagyon sok halott, aki évtizedeken át nem látta, milyen is egy templom belseje, csodálkozva nézné, hova is viszik hozzátartozói, amikor átlépik vele a templom küszöbét!

Miért mégis az igény?

Miért ragaszkodnak olyan sokan az egyházi temetéshez, bár nem vesznek részt tevékenyen az egyház életében? A válasz erre egyszerű: Mert szükségük van lelkiismeretük megnyugtatóra! A halál úgy áll az ember elé, mint egy megsemmisítő, kijózanító valóság, — realitás, mely az embert egy tántorgó, elnyeléssel fenyegető szakadék szélére állítja. De a gondolat maga is elviselhetetlen, hogy egy kedves halottunk számára, akit igazán és őszintén szerettünk, de mi magunknak is, amikor majd sorra kerülünk, a halál a véget, a végső pusztulást, sőt talán a kárhozatot jelentse. Innen van az, hogy a keresztény temetés kissé megnyugtató. Az ember utána könnyen — és szívesen — bebeszéli magának: Há! hiszen minden a legnagyobb rendben van! Pedig dehogy van rendben! Az egyházi temetés nem dönt egy halott örök sorsának kérdésében. Szinte kár, hiszen olyan egyszerű és kényelmes megoldás lenne! Mindenki élhőrné a maga módján a világát, csupán arról nem szabadna megfeledkeznie, hogy végrendeletében egyházi temetést követeljen magának. Ezzel jól járna mindenki: a rokonság is, mert megadta halottjának a végső tisztességet, meg a halott is, mert a temetés árán megszerezte az örök üdvösséget, tekintet nélkül arra, hogy ki és mi volt a földi életében. Tőből és nyomtatékosan ki kell ezért hangúlyoznunk, hogy az egyházi temetésnek nincs semmi befolyása az ember örök sorsát illetően. Senki számára sem biztos az örök üdvösség, ha végrendeletében kívánja, vagy a rokonság jóvoltából egyházi temetésben részesül. — aminthogy nem jelent biztosan örök kárhozatot az sem, ha valaki föl emberi ítélet alapján megtagadják a keresztény végső tiszteletadást. Az üdvösség kérdése egyedül az ember szabad döntésétől és Isten ítéletétől függ.

Az egyház nem temetkezési vállalat!

Az egyház egy életközösség, életközösség Krisztussal már itt a földön. Aki együttélt ezzel a közösséggel, főleg együtt élte vele és benne a hívek szentségi életét, annak számára a keresztény temetés egy méltó és vigasztaló befejezés lesz a földi élet végén. A hit kapcsolta össze a többi hívővel e közösségben, a hitben távozott a földi közösségből, hogy felvegyék a most már maradandó és örök közösségbe az Isten színe előtt.

Fiatalokat állítanak bíróság elé

Litvániában nyolc katolikus fiatalot állítottak bíróság elé, mert a májusi kaunási tüntetések alkalmával szabadságot követeltek hazájuknak és tiltakoztak az egyházüldözés ellen. Magyarországon a rendőrség fokozza a papok és a fiatalok elleni hajszát. A rendőrség a nyár folyamán több fiatal papot és fiatalot beidéztet és megtiltotta nekik, hogy az evangéliummal foglalkozzanak. Szervezett kommunista bandák szétverik a budapesti templomok hirdető-tábláit és kitépik a hirdetéseket.

A hírügynökségek jelentése szerint Litvánia második legnagyobb városában, Kaunasban szeptember 25-én kezdte meg a szovjet bíróság nyolc litván katolikus fiatal ügyének a tárgyalását. A hivatalos vád ellenük így hangzik: a közrendet zavarják — törvényellenes cselekedeteket hajtottak végre. A hivatalos szovjet hírügynökség a per megkezdése napján jelentette, hogy a bíróság elé került fiatalokat még az a vád is terheli, hogy tettüket berugott állapotban követték el. Litvánia híres — folytatta a Tass közlemény — az alkoholizmusról. Ezzel a rágalmozó jelentéssel igyekezett Moszkva a világ figyelmét a lényegről elterelni.

A tények

Kaunasban a rendőrség többeket letartóztatott. A nép felzudult a terrorcselekmények ellen és a fiatalokkal együtt az utcára vonult és tüntetett a rendőrség és kivezényelt milícia ellen. A rendőrség és a katonaság ültelgelte a tüntetőket. Ezek védekeztek a támadók ellen és kövekkel dobálták meg a rendőröket és a milicistákat. Két napig tartottak a zavargások, míg a hadsereg nagyobb alakulatai elnyomták a «Szabadságot Litvániának» kiáltó tüntetéseket. Mintegy 300 személyt tartóztattak le. Hónapokig tartott a hangulat kikémlése. Úgy látszik, Moszkva attól tartott, ha nagyobb stílusú kirakat-

pert indít a litvánok ellen, súlyosabb következményekkel kell számolnia. Végül úgy döntött, hogy «csak» nyolc fiatalot állít a bíróság elé.

A tüntetések háttere

Litvánia katolikus ország. A kommunisták ugyanúgy mint Magyarországon engedelmeskednek Moszkva parancsainak és évek óta mindent elkövetnek, hogy a kereszténységet kiirtsák. Két püspököt internáltak, a papokat megtizedelték, a papi utánpótlást a minimálisnál is kevesebbre korlátozták. A hitoktatást elnyomták. A litván katolikusok türelme a végét járta. Ez év elején 17054-en papok, fiatalok és felnőttek tiltakozó beadványt intéztek Brezsnjev szovjet pártfőtítkárhoz és az Egyesült Nemzetek főtítkárhoz, Kurt Waldheimhoz. Ugyanakkor egy 20 éves litván katolikus munkás, Roman Kalanta benzinnel öntötte le magát és tűzhalállal vetett véget életének, miközben a lelkiismereti szabadságot és hazája szabadságát követelte. A világ felfigyelt a tragikus kiáltásra.

A 17054 litván katolikus tiltakozásáról a világsajtó is beszámolt. Az orosz szöveget elküldték a párizsi katolikus dokumentációs központnak is. Itt franciára fordítva közzétették.

Nem szép szavakra van szükségünk!

A történelmi jelentőségű beadvány így kezdődik: **a második világháború befejezése után a népek epedve várták a tartós békét. A tartós béke alapja viszont nem lehet más, mint az igazságosság és az emberi jogok. Ezeknek a jogoknak folyamatos megsértése mélységesen nyugtalanít minket. Mi, Litvánia katolikusi kifogásoljuk, hogy nálunk hiányzik a lelkiismereti szabadság és az Egyházat üldözik. Két püspököt régóta elhurcoltak és bírósági ítélet**

nélkül fogva tartanak, pedig semmi bűnt nem követtek el. Papokat elítélték, mert a szülők óhajára a templomban gyerekeket készítettek elő az első szentáldozásra.

A litván katolikusok kifogásolják, hogy az iskolában a gyerekekre rákényszerítik az ateizmust. A katolikus gyerekeket arra kényszerítik, hogy hitük és lelkiismeretük ellen beszéljenek. A nép vallási igényeit nem tudja kielégíteni a kevés pap. Egy-egy pap két-három plébániát is ellát. A papi utánpótlást pedig az állam megakadályozza, mert évente csak 10 jelentkezőt vehetnek fel a szemináriumba. Az állam súlyosan megsérti az Egyház jogait abban is, hogy a papokat önkényesen ide-oda helyezgetik. A híveknek nem engedik meg, hogy saját költségükre templomot építsenek, illetve a régiakat helyreállítsák. A megkülönböztetésnek számtalan esetét tapasztalják minden nap. Tanítókat elbocsátanak állásukból, mert hívő katolikusok és a hatóságok éppen hívő magatartásuk miatt nem adnak más munkát nekik. A szovjet törvények szerint az ilyen hatóságokat meg kellene büntetni. De eddig az üldözőknek a hajuk szála sem görbült meg törvényellenes eljárásaik miatt.

Sok esetet tudnánk még felsorolni a vallás és egyházüldözésről — folytatja a tiltakozás — melyek súlyos csalódást okoznak nekünk katolikusoknak és kiábrándítanak a szovjet alkotmány és törvények megtartását illetően. Arra kérjük a szovjet kormányt, hogy biztosítsa a vallásszabadság tiszteletben tartását, mert ehhez jogunk van és ezt a jogunkat az alkotmány is elismeri. Nem a sajtóban és a rádióban hangoztatott szép frázisokra van szükségünk, hanem arra, hogy a szovjet kormány tegye lehetővé, hogy mi litván katolikusok szabadon gyakorolhassuk vallásunkat.

Így hangzik a litván katolikusok jogos követelése, amire Moszkva cinikusan a kaunási perrel és az alkoholizmus vádjával válaszolt.

FÁBIÁN KÁROLY

A magyar papság helyzete

Dr. Nyiri Tamás, a budapesti Hittudományi Akadémia tanára, húsz éves személyes tapasztalatai alapján figyelemreméltó cikket írt a Budapesten megjelenő Teológia című folyóiratban, amelyben sötét képet fest a papság helyzetéről.

Nyiri professzor beszámolójában abból a tényből indul ki, hogy a keresztény Magyarországól huszonöt év alatt szocialista ország lett és e negyedszázad leforgása alatt számos ezredéves intézményünk szűnt meg s a gondolkodás gyökeresen megváltozott, új eszmeáramlatok indultak. Ez a fejlődés súlyos feszültségeket okozott, ami az egyházi életre igen kedvezőtlenül hatott. Így többek között a teológiai képzettség erősen elmaradt a fejlődésben és még a zsinat előtti színvonalon mozog, ami számos egyházi személyben elégedetlenséget kelt. A püspökök nem számíthatnak papjaik teljes támogatására. A ma-

gyar papság nagy százaléka nincs megelégedve saját tevékenységével s ezért kétkedik annak értelmében és hatékonyságában. A papok fele elszigetelten, szinte kitaszított állapotban él, személyes kapcsolatok nélkül s ezért sem mint papok, sem mint emberek nem alkalmasak az evangélium hirdetésére. Ehhez járul még az is, hogy a magyar papok kétharmadának az életkora meghaladja az ötven esztendő s a paphiány egyre nagyobb méreteket ölt, jövedelmük viszont csökken, nem éri el az általános (elemi) iskolák tanerőinek fizetését. Sőt előfordul, hogy a plébániát a gazdaasszony ügyessége tartja el.

Nyiri Tamás e szenzációként ható szókimondó cikkében természetesen kénytelen volt a feszültségek és szomorú helyzet valódi okait elhallgatni, így elsősorban a békepapok szerepét, akiknek több forrásból származó jövedelmei messze felülmúl-

ják az «alsópapságét». Ők a felelősek a papok elszigeteltségéért és alhagyottságáért, a magyar katolicizmus megosztottságáért, s következésképpen a püspöki tekintély meggyengüléséért is. Az egyházi személyek ugyanis, még a főpásztorok is, se paptársaikkal, se híveikkel nem mernek érintkezni, mivel az az összeesküvés és szervezkedés vádjának veszélyével jár. Egyedül csak a békepapok jöhetnek össze Dezső-utcai otthonukban és folytathatnak kulturális és társas életet az Államegyházi Hivatal utasításainak megfelelően.

A magyarországi papok elfásultságának további oka a nyugati katolicizmus válságában és megosztottságában keresendő, mivel nem érzik már maguk mögött — mint a múltban — a világegyház egységét és erkölcsi súlyát s ez bizonytalanná és reménytelenné teszi őket. Márpedig ez súlyos tragédia, mert kiöl minden örömet, derülést és lendületet a magyar papok nagyrészenek lelkéből. (P. I.)

Mindszenty primás Fatimában

(Folytatás a 3. oldalról)

Szeplőtelen Szíve támasszon a modern társadalomban a fatimai üzenet szellemében engesztelőket, hogy minél többen megismerjék és kövessék ezt a szent üzenetet és annak ígérete szerint végre béke és szeretet uralkodjék az emberek közt.

Kérjük Eminenciád áldását, mint a számunkra annyira szükséges isteni kegyelem zálogát.

Mindszenty bíboros latin nyelven köszönte meg a megyéspüspök üdvözlését. Azt hangsúlyozta, hogy Isten kegyelméből vagyunk, amik vagyunk és figyelmeztetett arra, hogy a kegyelem birtokában még a mai elrugaskodott világban is képesek lehetünk öntudatos és imponáló hitvallásra az Egyház megtámadott szent jogainak a megvédésére. Beszéde további részében azt emelte ki, hogy Portugália a kereszténységet a mórok ellen védte sokáig, majd eredményes hittérítő munkát végzett a tengerentúli földrészekben. Közben Magyarországnak az a szerep jutott, hogy védje a törökök ellen az európai kereszténységet.

Megemlítette még, milyen nagy tisztelettel tekint az Árpádházból származó Szt. Izabellára, Portugália szent királynéjára és köszönetet mondott azért a kegyelmi és anyagi segítségért, melyet a portugál nép ad a magyarságnak, s arra kérte a jelenlévőket, ne vonják meg tevékeny szeretetüket a jövőben se a keresztúton roskadozó magyar néptől.

Ezután főpapi áldását adta a megjelenetekre.

A gyertyás körmenet 10 órakor kezdődött. Mindszenty bíboros ezen is résztvett és az azt követő egész éjjel tartó szentségimádás első óráját is ott töltötte a kitett Oltárszentség előtt.

Az október 13-i ünnepek

Az idő változatlanul kedvező: ragyogó ég és kellemes őszi napsütés Fatima fölött. A hatalmas tér, mely fölött a főoltár emelkedik, egy millió hívőt tud befogadni. A Rózsafüzér-körmenet idejére, 10 órára egy harmad részében sűrű tömegekkel van tele. Hozzáértő becslések szerint közel 300.000 zarándok van jelen.

Mindszenty bíboros-primás szentbeszédét mondja az ünnepélyes szentmise alatt.

Óraütesre megindul a Rózsafüzér-körmenet, melyet Mindszenty bíboros és a két fatimai főpásztor vezet. Alatta a hatalmas zarándok tömeg buzgó imával és lelkes énekkel üdvözli és kíséri a Fatimai Szent Szűz kegyesobrárt, mely gyönyörűen díszítve lassan, alig lépésben, halad előre a katonák vállán. Mikor a menet felér a főoltárhoz, Mindszenty bíboros magára veszi a miseruhákat és megkezdődik a koncelebrációs szentmise, melyen a lisszaboni párciárkával együtt mintegy 15 püspök és 60 pap vesz részt a világ minden tájáról. A nyugalomban lévő bíboros-pátriárcha jelenlétében mutatják be a szentmise áldozatát.

A mise portugál nyelven folyik: a Confitetor, és az olvasmányok után, Mindszenty bíboros-primás odalép a mikrofonhoz. Magyar nyelven szól a zarándokokhoz, akik beszédét fordításban portugál nyelven is hallhatják. A beszéd teljes szövegét itt közöljük:

Krisztusban Kedves Testvéreim!

Lelki megrendüléssel lépek Fatima földjére, mint amilyen megrendüléssel álltam 48 évvel ezelőtt Lourdes keresztútján a 10. állomás előtt, amely az Üdvözítőt, a fájdalmak férjét ábrázolja, amint ruháitól megfosztják, epével, ecettel itatják.

Ezt a Lourdes-i kálváriát az első világháború előtt a világ népei állították és a 10. állomást éppen az én hazám, az én nemzetem állította akkor, amikor még ép és egész volt ugyan a Kárpátok koszorújában, de mintha csak előre érezte volna, hogy mihamarább rááll a keresztútra s jön a nagy megfosztás, az epe és ecet keserű világa.

Sajnos, a népek és országok eltűnéséről szóló fatimai jóvondulás az én hazámat is érintette.

A Szűz Anya 1917-ben az egyre borzalmasabbá váló első világháború alatt az egész emberiséget figyelmeztette itt Fatima földjén: az embriség térjen vissza Istenhez, törvényeihez. Ami keresztje, sebe, baja volt vagy fenyegetett, ó, az emberi nem azt mind elkerülheti, megnevezetten is a keleti istentelenséget és embertelenséget. Bejelenti az első világháború végét, de a második jöttét is. Megígéri Oroszország megtérését, ha megtörténik a Szeplőtelen Szívnek a felajánlás és jönnek az első-szombatli szentáldozások. Ha nem, Oroszország más útra lép, ami világromlással lesz azonos.

Ezt a Szűz Anya az egész világnak meghirdette.

Ki méri fel a bekövetkezett iszonyat-örvényeket? Két világháború, két ilyen világbéke talán száz millió halottal, csak Keleten 20-25 millió szerencsétlen rab a kényszermunkáborokban, a két gócból indított vallásüldözés emberek, templomok, iskolák, temetők és anyaméhek ellen, országok pusztulása és veszta.

Voltak hatalmas rétegek, melyek megértették és követték az Irgalmasság Anyjának az üzenetét. Szinte egész országok, mint Portugália is, új, a gyakorlati hitélet útjára léptek a Szűz Anya által hozott fényárral. De ez csak a kisebbség a három és fél milliárd emberből. A nem keresztény tömegek ma talán

A szemise után
a Szűz Anya
kegyszobrát
visszaviszik
a jelenési
kápolnába.
A tömegben
egymás mellett
látjuk Mindszenty
bíborost és
a lisszaboni
pátriárchát.

messzebb vannak Krisztus útjától, mint bármikor, hiszen a keresztények is közönyön át inkább pogányosodnak. A misszionáriusok serege pedig megcsappan nemcsak a nem-keresztények közt, de az évszázados keresztény civilizált világban is.

A bűnös és bűnbánó Ninive útját nem követik egyöntetűen se a keresztények, se a kereszténységtől távol élő hatalmas embertömegek.

Egy érdekes tartalmú és irodalmi alkatú szentírási könyvből tudjuk, hogy Jónás próféta bejelenti a háromnapos járőföldre terjedő nagyváros, Ninive pusztulását és megmondja, hogy elpusztulnak mind: az előkelők és kisebbek a próféta-panaszolta vérengzés, erőszakosság, bálványozás és erkölcstelenség miatt (Nahum 3, 1-3). Ninive lakói hittek az Istenben, engesztelő bűjtöt kezdtek, szörzsákokat öltöttek. Így tett maga a király is s még az állatokat is fölemelték a bűjtbe, hogy lelohadjon az Isten haragja, tüze, ami meg is történt (Jónás 3, 1-10).

A pogány Ninive tehát bűnbánatában fel-emelte még az állatvilágot is. A 20. században az ember — nagyszabású, értékes technikai haladása mellett — erkölcsileg egyre inkább csúszik lefelé az emberi színvonalról. A 20. század embere törvényt hoz az anyaméhek ellen vívott gyilkos harcra. Eddig a keleti tömbben csak egy ország kapott észbe, de nem a mi népünk sorsáért felelősek!

De Nyugaton is az anyaság kiirtása a cél. A tudomány nevében is lehet itt-ott hallani, hogy az anyaság nemsokára kimegy a divatból. Az anyaság leszáll majd a modern társadalomban az ipari foglalkozások szintjére.

Aztán a fejlődés haladtával — mondják — nem is lesz szükség az anyákra, mivel a gyermekeket helyettük a jövő társadalmában kizárólag specialisták fogják nevelni.

Az a megtévedt, bűnös világ, melyben ezek a gondolatok és törekvések megszületnek, valóban rászolgál az Úr Jézus fenyegetésére, hogy a megtért niniveiek lesznek a világitélen az ő bírái (Mt. 12, 40; Luk. 11, 29, 32.).

En emberségesebb nemzedékről szólok hozzatok. Amikor Fatima intelme után otthon ránszakadt a nemzeti szerencsétlenség, Portugáliában — különösen ezen a szent helyen — nem szüntek meg könyörögni értünk. Ez az ország 1956 november 18-án értünk magyarokért nemzeti zarándoklatot rendezett. Résztvevő rajta 300.000 ember, akik a lejtőkön mind gyalog jöttek, vagy legalább az utolsó kilométereket tették meg gyalog. Közöttük az akkori lisszaboni pátriárcha, D. Manuel Cerejeira Concalves bíboros is. A Szentély akkori rektora és János püspök vállalták a rendezést. De emellett az ország minden pontján imamegmozdulások voltak és Magyarországot máig is «Hungaria Martyr»-nak nevezik itt Portugáliában.

Akkor tudódott ki, hogy a Valnikos-i jelenési kápolnát magyarok építették. Oda vonultak tehát a portugálok ezrével lelkipásztorikkal az élen s ott mutatták be a szentmiséket Magyarországotért. (Így közli P. Kondor Lajos.)

Portugálok, magyarok ápoljátok a népek szolidaritását szeretetben, megértésben, egymás segítésében s minden gyűlölködést, amit irányított propaganda szervez, félretéve. Nekünk, Isten gyermekeinek, arra kell törekednünk, hogy a Szűz Anya fénysugara ragyog-

jon be minden tisztos családot, mint ahogyan ez a fénysugár ott volt a három fatimai gyermeket nevelő családokban is.

Onnan Kelet felől ma a cél érdekében hirdetik, hogy hiszen a legelrugaskodottabbak is szelíd bárányok lettek ott. Ne higgyétek! Gyümölcseiről ismerjük meg a fát. Hogy ott több a templomba-járó, mint egyik-másik nyugati országban, az lehet; de ez nem az ottani rezsimnek az érdeme, hanem a kereszt alatt roskadozó keresztényeké. Másrészt a falu a városra, a város a falura, még inkább a külváros a belvárosba és a belvárosi a külvárosba megy, amikor misére megy. Ez annyit jelent, hogy juhok úgy, ahogy még vannak, de saját plébánosok, pásztorok már alig. Ott Keleten a bárányok pásztor nélkül vannak. Hogy mi lesz a juhokból pásztor nélkül, azt tudjuk. Ma is igaz, hogy megverem a pásztor és elszélednek a nyáj juhái. És arrafelé hatalomban vannak a farkasok, noha báránybőr a legújabb divatjuk.

Nekünk, magyaroknak Lourdes-ban az első világháború előtt csak egy állomásunk volt az ottani keresztúton. Ma itt Fatimában egész magyar Kálváriánk van. Ez annak a jele, hogy keresztünk enyhülés helyett súlyosbodott; de Szűz Mária hazánk reménye!

Ti, portugálok, velünk együtt maradjatok Szűz Mária első-szombatos, engesztelő népe. Tartsátok magatoktól távol a világ bűnös szellemét! Legyetek példa a világ minden népének! Szeressétek a Szűz Anyát, az Anyaszentegyházat, a hazát — ezek is mind anyák. Szeressétek az édesanyákat, az Isten Anyjának ragyogó taborát, a családot, a halhatatlan

(Folytatás a 13. oldalon)

Egy különös sors története

Csonka Emil: «Habsburg Ottó — egy különös sors története» — 580 oldal, egészvásznonkötés, művészi borítólappal. — Új Európa kiadás, München.

Közép-Európa egyik legtekintélyesebb kulturális és politikai hetilapja, a bécsi «Die Furche», Csonka Emil Habsburg-biográfiájáról írt kritikái méltatásában ezeket a megállapításokat teszi: «A szerző egy kitűnő, alapos dokumentált könyvvel ajándékozott meg bennünket; minden szervilis apológia nélkül rajzolta meg egy rendkívüli kortárs portréját, s ezenkívül jóadag világtörténelmet írt.»

E sorok Erik Kuehnelt-Leddin-től származnak, akinek «Jezsuiták, nyárspolgárok, bolsevikok» című könyvét a két háború közötti korszak magyarsága jól ismerte. Az osztrák professor e véleményéhez szinte fenntartás nélkül csatlakozhatunk s a magyar történetírás nyereségének tekinthetjük, hogy ez a könyv magyarul is megjelent.

A mű több, mint Habsburg Ottó életrajza. Az utolsó magyar király fiának érdekes sorsát ugyanis beleágyazza Közép-Európa történetébe és az Osztrák-Magyar Monarchia összeomlásától mind a mai napig nyomon követi a Dunavölgye politikai változásait. Biográfia és monográfia együtt, szép magyar nyelven, körültekintő dokumentálással, hatalmas irodalom feldolgozásával. Külön érdeme — és szerencséje — a szerzőnek, hogy nemcsak a történeti forrásmunkákat dolgozta bele könyvébe, hanem egyéni kutatásokat végzett s a kor élő szereplőitől is kért és kapott adatokat, betekinthezett eredeti okmányokba. Elsősorban maga Habsburg Ottó, valamint Zita királyné s a család tanárai, nevelői szolgáltatottak adatokat. De számos

magyar közéleti egyéniség is segítette felvilágosításaival a szerzőt, így maga Mindszenty bíboros, aki Habsburg Ottó keresztény erkölcsiségét és jó magyar tudását méltatja, vagy Eckhardt Tibor, aki Ottó háborúalatti amerikai ténykedéséről nyújtott értékes adatokat.

Csonka Emil könyve nincs hiba nélkül. Itt-ott szerkezeti aránytalanságokat fedezünk fel, s jóllehet írását alaposan dokumentálja, egy-két helyen hiányoljuk a forrás megnevezését. Előfordul, igaz, csak módjával, egy-egy fogalmazásbeli tévedés, téves adat. Vass József pl. nem egészségügyi-, hanem népjóléti miniszter volt. Persze egy csaknem száz oldalas nagy munkában az ilyesmi elkerülhetetlen, s a szerző a tévedésekért bőven kárpótolt bennünket a gazdag tudományos függelékkel. Vette a fáradságot, s elkészítette Habsburg Ottó életének időrendi tábláját, összeállította Ottó minden nyelven írott műveinek jegyzékét és magyarul írt cikkeinek címjegyzékét. Jó ötlet, hogy az utolsó magyar király fiának életéről szóló munka tartalmazza a magyar királyok uralkodásának sorrendjét és évszámait.

A gondos történeti munka a tartalomhoz méltó szép, művészi kiállítást kapott Fésüs László tervezésében. A könyv az emigráns könyvkiadás egyik kitűnő példánya, egészében tekintve az újabbkori magyar irodalom egyik kiemelkedő, fontos műve, amely későbbi kutatók számára is mellőzhetetlen forrásmunka lesz.

Csonka Emil könyvének ára: 9.— US dollár, vagy 29.— DM, vagy 198 osztrák schilling. — Megrendelhető a szerző címen: dr. Emil Csonka, 8 München 80, Bülowstr. 14. BRD.

P. BALOGH E.

CSERKÉSZEINK TÉLI TÁBORA

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete idén ismét meghirdette Téli Táborát. A «Bakonyi Téli Tábor» a karácsonyi szünetben, —

1972 december 26 - 1973 január 6-ig rendezik meg Dél-Tirol egyik legszebb helyén **St. Georgenben** (Bruneck mellett), Olaszországban. Naponta sielés a híres **Kronplatz-on**, 2257 méter magasságban!

A cserkészleányok és cserkészfiúk két nagyon szép penzióban kapnak helyet 4-5 ágyas szobákban. — A teljes penzió a 11 napra 137.— DM-ba kerül, a külön autóbusszal a Münchenből indulóknak odavissza 80.— DM. (A kezdőknek olcsóbb). Esti programról, vidám Szilveszterről is gondoskodnak a cserkészvezetők.

Jelentkezni lehet a cserkészkerület központjában: Magyar Cserkészszövetség, — Ungarischer Pfadfinderbund. 8 München 80 Trogerstr. 48. -I.

Alsó korhatár: 12 év. Jelentkezhet minden felavatott cserkészfiú és cserkészleány. — A külföldről, tengerentúlról érke-

zőknek — a tábor előtt és után — szállásról gondoskodik a cserkészkerület.

Az érdeklődőknek részletes ismertetőt küldenek.

Jelentkezési határidő: 1972 nov. 20.

Mindenkit szeretettel hív és vár az európai magyar cserkészkerület.

KONCERT A BURG KASTL-I MAGYAR GIMNÁZIUM JAVÁRA MUNCHENBEN

Az összmagyarság jelenét és jövőjét szolgáló Burg Kastl-i Gimnázium bővítése szólítja a magyar emigrációt segítő összefogásra.

Az iskolát mind több magyar látogatja, az osztályok tarthatatlanul felduzzadtak. A létszámok messze túllépik az ideális és engedélyezett határt. Az 50-60 fős osztályok megosztása, párhuzamos osztályok létrehozása biztosíthatja csak a megoldást. Ehhez új helyiségek: tantermek, fiú- és leánykollégiumi hálótermek szükségesek.

Mindezek megvalósításáért messzemenő támogatást várunk mindenkitől. A mozgalmat Münchenben indítjuk útjára, mivel az

iskolát földrajzilag is Bajorországhoz a legszorosabb kapcsolatok fűzik.

A követésre méltó svájci példa nyomán (Basel, Bern, Genf, Lausanne, St. Gallen, Zürich) a segítségnyújtás nemes gondolatának jegyében Münchenben is jótékony-célú hangversenyt ad **Váczai Gyula** zongoraművész, az iskola lelkes barátja, **1972 december 2-án, szombaton este fél 8-kor a St. Wolfgangsheimben** (St. Wolfgangpl. 9.).

Remélhetőleg Münchenben zsúfolt ház fogadja majd az emigráció agilis művészeinek **Chopin-Liszt** estjét. A távolmaradók csekken fizethetik be hozzájárulásukat: Ung. Gymnasium Baukonto 1956 Kastl Sparkasse 3030301.

Kastli Alumni Közösség

A MAGYAR ISKOLABIZOTTSÁG

kiadásában karácsonyi üdvözlő lapok még kaphatók, az alábbi változatban:

1. számú **zöld tiszavidéki posztórátétes;**
4. számú **baranyai szöttek-függöny** és az
5. számú **matyóhímzésű lap.**

Ára: darabonként 50 Pf., 25 darab után 10 % kedvezmény. — Megrendelhetők a helyi lelkészeknél és a főlelkészségen.

DÁLNOKI VERESS LAJOS ÚJ KÖNYVE

Magyarország honvédelme a II. világháború előtt és alatt (1920-1945) című három kötetes mű **I. kötete.** A teljes munka, amely sok, eddig nyilvánosságra nem jutott anyagot tár az olvasó elé, tizenkilenc fejezetre oszlik. Ezeket a m. kir. honvédség magas beosztásban volt tábornokai és a Vezérkar tagjai írták hivatalos iratanyagokra és személyes tapasztalaira támaszkodva.

Összegyűjtötte és sajtó alá rendezte Dálnoki Veress Lajos vezérezredes.

A kora-összel megjelenő **I. kötet** három részének szerzői:

1. **Dálnoki Veress Lajos** vezérezredes (Anglia);
2. **Boór Jenő** altábornagy (USA);
3. **Mészöly Elemér** vezérőrnagy (USA) és az emigrációban élő repülőbiztosítók.

Az **I. kötet** első része az ország katonapolitikai helyzetével foglalkozik a trianoni béke aláírásától a hadbalépésig; a második rész a hadiiparunkat, hadfelszerelésünket, az ipari mozgósítást, valamint a magyar légierők történetét ismerteti; a harmadik része a doni 2. magyar hadsereg hadműveleteit írja le.

Számos vázlat teszi szemléltetővé az olvasó számára a szövegben leírtakat. A **II. és III. kötet** szorosan követi az **I. kötetet.**

A vászonkötésű teljes mű kereken 1000 oldal lesz.

A három kötetes mű ára 25 dollár.

Megrendelhető: Dálnoki Veress Lajos vezérezredesnél, 12, Linacre Road, London N. W. 2.

Egy édesanya gondolatai

Utójára Magyarországon 1948 szeptemberében láttam Celldömölkön az ősi Mária kegyhelyen. Akkor is ilyen napfényes nyárvégi vasárnap volt, és akkor is ilyen lelkes, éljenző tömeg várta. Pedig a vasútállomásokon nem adtak jegyet Cell felé és a városka szélén a rendőrök nem engedték be a gyalogos búcsúsokat. Sokan a mezőn kukorica földeken töltötték az éjszakát, de mégis ott voltak mire Mindszenty bíboros megérkezett. Sugárzott róla a bátorság. Tudta, hogy erőt kell adnia népének az elkövetkező esztendőkre.

Huszonnégy év telt el azóta. Mennyi bajon, szenvedésen mentünk át. De vigyáztunk ránk a Nagyasszony. Ő velünk van. Láthattuk az ideai augusztus végi vasárnapon Brüsszelben.

Ma nem divatos csodákról beszélni, de nekem csodálatos volt az egész nap. Csoda volt, hogy a Sacré Coeur bazilikán, Brüsszel legnagyobb templomán ott lengett a magyar zászló, hogy a bazilikában hétezer ember gyűlt össze. Csoda volt az, hogy a nyolcvan éves magyar prímás annyi szenvedés után főpapi díszben ott állt az oltár előtt.

Mikor beszélni kezdett, eltűnt a kora, megtörtése. Csak az erőteljes szép magyar beszédét hallottuk éppenúgy, mint mikor otthon beszélt a Mária kegyhelyeken. Csak az arca lett más. Olyan ember arca ez, akiből a szenvedések kiegészítik minden földi, csak szeretet maradt benne. Olyan emberé, aki azt tudta mondani «Ellenségeimnek szívből megbocsátok». Szent Pállal mondhatja: «Élek, de már nem én, hanem él bennem Krisztus.» Ez a

krisztusi szeretet sugárzott a szemeiből, és áradt felénk a beszédjéből. Úgy beszélt a nagyvilágba szétszóródott magyarjaihoz, mint egy szerető Atya a gyermekeihez. Atya, akinek a legfőbb gondja, hogy gyermekei, ezek a «szét-sodort falevelek» el ne vesszenek az idegenben, hanem megmaradjanak magyarnak, és kereszténynek. Magyarnak és kereszténynek, ahogy első szent királyunk országában volt. Magyarnak és kereszténynek idegenben, az erkölcsöt mind jobban félredobó, megbomlott világban.

Milyen nagy feladat vár ránk édesanyákra, hogy gyermekeinket így megőrizzük. Átmelegedett a bíboros-prímás hangja, ahogy a régi családokról beszélt. Amikor még vasárnap volt a vasárnap, és család volt a család. Amikor arról beszélt, hogy akkor még egy misét mondhatott minden pap, a családi tűzhely őrzője, az édesanya otthon maradt.

Éreztem, hogy az Ő családja otthonát látja, az Ő édeanyját, az áldott, békés tiszta falut, ahonnan elindult az éleibe. Hiszen így volt ez nálunk is, mi is kézcsókkal üdvözlöttük az ebéddel váró édesanyánkat és azt mondtuk: «Része legyen a szentmisében». Az én szülőfalumban a vasárnapi nagy miséken Urjelmutatáskor is harangoztak. Az én drága jó édesanyám ilyenkor letérdelt a konyhában és a templom felé fordulva rövid imával köszöntötte az Urat. Egyszerűek voltak ezek az Édesanyák, nem követték a divatot, nem volt elegáns frizurájuk, de nagyszerű feleségek és édesanyák voltak. Nem egy gyermeket hoztak

a világra, hogy annak mindenit megadhassanak, mint a mai asszonyok. Ezek mind többgyermekes édesanyák voltak, dolgoztak, szerettek, szenvedtek és mindig tudtak imádkozni.

A tiszta szerelemből sarjadó többgyermekes tiszta családi élet sosem tudja elveszíteni hatását a legmodernabb korban sem. Előfordulhat, hogy rendes, vallásos család gyermeke is megtéved, rossz barátok, társaság hatására eltávolodik a családtól. Ilyenkor még többet kell imádkozni az édesanyának. Hány anya könyörögte már ki imáival gyermeke megtérését. Szent Monika meg nem szűnő imáinak köszönhető, hogy a pogány Ágostonból Szt. Ágoston lett.

Szeretjük azzal menteni magunkat, hogy nincs időnk mindennap a templomba futkosni. Pedig nem szükséges, hogy imáinkat mindennap a templomban végezzük. Elmondhatjuk rövid fohászeit munkánk közben, és naponta legalább egyszer imádkozzék együtt a család. Imádkozzék egymásért, a viláért, hogy jobb, emberibb legyen. Imádkozzék a hazáért és főleg sokat a magyar ifjúságért, hiszen sosem volt időszerűbb a régi Mária énekünk:

Ifjúságunk hófehér virága
Porba hullott, alszik szent hite,
Ősi tüzes szeretete lángja
Nem hevít kihűlt magyar szívet.
Szép Nagyasszony, sírj Te is velünk,
Vigasztald és mentsd meg nemzetünk.

RÁBAKÖZI MARIA

Dr. Habsburg Ottó bécsi előadása

Nagy élmény volt.

Az utolsó magyar király fia, akitől a sors megtagadta, hogy II. Ottó néven kövesse apját a trónon, mint dr. Habsburg Ottó tartott magyarnyelvű előadást «Európa -- Középeurópa világpolitikai helyzete» címmel a bécsi Pálffy-palota Beethoven-termében 1972 október 11-én.

Már jóval az este nyolc órákor kezdődő előadás előtt zsúfolásig megtelt a nagy terem a bécsi magyar közönség legjavával. Amikor az illusztris előadó belépett, szünni nem akart, fergeteges taps fogadta. Leányával együtt helyet foglalt az első széksorban, amíg az estet rendező Európa-Club elnöke rövid bevezetőjét elmondta, felkérve dr. Habsburg Ottót előadása megtartására.

Újabb tapsvihar, majd annak elültével várakozásteljes csendben kezdte el mondanivalóját az előadó, minden idegenszerűségtől mentes, választékos magyarsággal. A közönség először ezt csodálta meg, hiszen mindenki tudta, hogy Habsburg Ottó sohasem élt Magyarországon és mégis érzett minden szaván, hogy a magyar nyelvet nem felnőtt korában tanulta meg, hanem már a bölcsőjéből magával hozta. Még izesebbé tette magyar beszédét az a finom humor, mely előadása során többször is felcsillant. Szabadon beszélt, alig pillantott bele jegyzeteibe.

Amit pedig mondott, az egy redkívül magaműveltségű, világviszonylatban is széles látókörű, biztos ítélőképességű politikai és közgazdasági szaktudós megnyilatkozása volt. Egyszerűen, világosan ismertette a mai világhelyzetet s azon belül Középeurópa jelenét és várható jövőjét, józan tárgyilagossággal, illúziók nélkül, magyar szavakkal és magyar szívvvel. Minden mondatát az összmagyarsággal való mély együttérzés és nemzetünk jövőjének féltő szeretete járta át. És ezt a közönség is csodálatlanul megérezte. Az előadó nem hallgatta el a nehézségeket, nem kendőzte el a világszerte állandóvá vált bizonytalanságérzetet, csak előadása végén csillogtatta meg a mindnyájunkban élő reményt a jobb jövő iránt.

Előadása után a felszólalások és kérdések következtek, melyekre dr. Habsburg Ottó frappáns biztossággal, azonnal válaszolt, minden válaszával újabb tapsot keltve. A felszólalók között szerepelt a mai magyarországi kormányzat kiküldöttje is, aki mint az otthoni «közhangulat» tolmácsolója kérdezte, hogy miért nem vonja ki az USA Nyugateurónából a csapatait... Az előadó erre a nyilvánvalóan provokatív kérdésre is világos, cáfolhatatlan választ adott, a közönség tüntető tetszésétől kísérve a felszólalót elnémitotta.

Végül az Európa-Club vezetője megkö-

szönte az előadást és dr. Habsburg Ottó, alig szűnő taps közben, az előcsarnokba ment, ahol készséggel írta bele nevét a közönség által nagy számban vásárolt könyveibe.

Nekünk, magyaroknak, igazán nincs semmi okunk arra, hogy a Habsburg névért lelkesedjünk... De el kell ismernünk azt is, hogy a Habsburg-ház jelenlegi feje, dr. Habsburg Ottó, nem a trónjátvesztett dinasztia képviselőjeként szól hozzánk, hanem mint kiváló tudós és öntudatos magyar. Külsejében sem viseli a jellegzetes Habsburg-vonásokat. Rokonszenves megjelenésű, nyírottbajuszú, hatvan felé járó, közvetlen modorú úr, aki nemcsak a világhelyzettel van teljesen tisztában, hanem a maga helyzetével is, tudomásul véve a befejezett, de nem örökéletű tényeket. Népszerűsége elvitathatatlan.

Mint szinte sorsszerű véletlent említjük meg, hogy azon a héten, amelyen dr. Habsburg Ottó előadása elhangzott, látogatta meg apjának, IV. Károlynak a sírját Madeira szigetén Mindszenty bíboros-hercegprímásunk, magyar kíséretével.

Hisszük és reméljük, hogy dr. Habsburg Ottónak ezután is lesz még mondanivalója az összmagyarság számára.

DR. BÍRÓ BÉLA

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSZESULTEK*Ausztáriában:*

Gáspár Theodor, 1972 szept. 30-án, Bécs

Belgiumban:

Szűcs Katalin, Sz. István és Anna De Plus leánya, 1972 szept. 3-án, Brüsszelben

*Németországban:*Francia Erika, Fr. János és Magyar Magdolna leánya, 1972 szept. 9-én, Hagenben
Bonnyai István Tamás, B. István és Szentpétery Mária fia, 1972 szeptember 23-án, Münchenben

Pintér Márta, P. István és Sánta Veronika leánya, 1972 aug. 27-én, Münchenben

Kovács Monika, K. János és Lapis Julia leánya, 1972 jún. 25-én, Karlsruheban

Gyapjas Róbert András Levente, Gyapjas Zoltán és Dohár Irén fia, 1972 júl. 22-én, Ludwigshafenben

Lauf Henry, L. Ferenc és Vörös Gabriella fia, 1972 márc. 1-én, Münchenben

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

*Ausztáriában:*Lőrincz Ferenc és Tiszai Andrea,
1972 aug. 6-án, BécsbenFalusi-Tóth László és Ebergényi Mária,
1972 szept. 10-én, BécsbenBakonyi Mihály és Ferreira Izabel,
1972 szept. 11-én, Bécsben*Belgiumban:*Paul Grosjean és Tóttósy Marianne,
1972 szept. 29-én, Brüsszelben*Németországban:*Mayer Bernhard és Kreidl Judit,
1972 szept. 23-án, Percha/MünchenbenFodróczy Pál Tamás és Krommer Edit,
1972 okt. 14-én, Ravensburgban

AZ ÖRÖK HAZÁBA TÁVOZTAK

*Ausztáriában:*Keglevich Klára, 63 éves, 1972 szept. 9-én,
Jedlersee-nFestetics Györgyné szül. Haugwitz Mária,
73 éves, 1972 szept. 23-án, Bécsben*Belgiumban:*Kakodi László, 47 éves, 1972 szept. 8-án,
Brüsszelben*Németországban:*Károlyi Ferenc, 57 éves, 1972 szept. 26-án,
DachaubanNauta Henrikné szül. Losonczy Margit,
96 éves, 1972 okt. 3-án, MünchenbenGörgey Emilia, 90 éves, 1972 okt. 9-én,
Münchenbenid. Filipp Géza, 77 éves, 1972 okt. 17-én,
Saarbrückenben*Svájcban:*Kalmár Elemér, 42 éves, 1972 aug. 6-án,
LausannebanMicsiz Pál, 50 éves, 1972 aug. 15-én,
Renens-banDr. Bolberitz Károly, 34 éves, 1972 okt. 1.,
Renens-ban**Kiigazítás:**

1972 okt. 1-i számunkban a «halálozási rovat»-ban (Svájcban alcím a.) tévesen közöltük: «Dr. Somogyvári Istvánné szül. Szondy Mária» helyes név: Dr. Somogyi Istvánné szül. Szondy Mária,

† WETTSTEIN JÁNOS

Westersmeimbi Dr. Wettstein János túrelmesen elviselt hosszas szenvedés után, a szentségekkel megerősítve 85 éves korában f. évi október 21-én hajnalban Locarnoban elhunyt.

Az első világháborúban (1914-18) mint huszártiszt küzdött először a szerb, majd a román és végül az orosz fronton, ahol több magas katonai kitüntetést szerzett és meg is sebesült. A háború után először a párizsi békeküldöttséghez volt beosztva, és ezt követően Hágában lett ügyvivő, ahol példás buzgalommal vett részt az akkor nagyszabású keretekben megindult hollandiai segélyakciók lebonyolításában.

Utána Berlinben lett követségi titkár, és 1933-ban Prágában rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. Ott rendkívüli tapintattal és körültekintéssel szolgálta a magyar ügyet. Felejthetetlen, mily buzgón vett részt a sok száz, főleg Csehszlovákia magyarlakta déli vidékéről jött, a prágai cseh és német egyetemen tanuló diákok prágai magyar istentiszteletein.

Az 1938. évi bécsi döntés Csehszlovákia magyarlakta vidékeinek nagy részét visszaadta Magyarországnak. Wettstein követ és meghatalmazott miniszter új működési helye Bern lett egészen az 1943-ban történt nyugdíjazásáig, amikor a tessini Asconaban telepedett le, ahol élete végéig maradt. Onnét a svájci magyar kultúrelételeben tevékenyen vett részt. Unnepélyeken ismételt tartott világ- és élettapasztalatban gazdag előadásokat. Az Asconaval szomszédos Locarnoban mindig részt vett a csekélyszámú magyarok összejövetelein és istentiszteletein, buzgón járulva a szentségekhez.

Felesége, első házassága után özvegy Thyssenné szül. Bornemissza Margit bárónő 1971 április 17-én előzte meg az örökévalóságban.

A Wettstein család svájci. Egyik ága azonban régóta Magyarországon él. Egyik őse a családnak, Wettstein János Rudolf mint svájci képviselője vett részt 1648-ban a harmincéves háborút befejező westfaliai békekötésen és nemzetközileg biztosította Svájc függetlenségét. Róla van elnevezve Basel egyik tere és egyik rajnai hídjá.

Mgr. Pfeiffer Miklós

KEDVES OLVASÓINK!

Az Életünk anyagi helyzete az idei évben valamit javult. Ezt azoknak köszönhetjük, akik a lapra előfizettek. Igen fontos, hogy sok előfizetője legyen a magyar katolikusok lapjának, mert csak így tudjuk biztosítani a jövőre is annak anyagi helyzetét.

Arra kérünk minden Olvasót, rendezze már most előfizetését a jövő évre, mivel a lelkészek csak így tudják elkészíteni terveiket az egyházközségi lappal kapcsolatban. — Szerkesztőség.

Hogyan lehet előfizetni
az Életünkre?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1972 január 1-től

10.— svájci frank,

vagy annak megfelelő valuta, az illetékes magyar lelkésznek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz,

Címe:Életünk (Unser Leben)
Frongartenstr. 15.
9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúltra is

10.— svájci frank; ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, **20.— svájci frank,** vagy annak megfelelő más valuta.**Figyelem!**

Svájci olvasóinkat arra kérjük, hogy 1972 január 1-től az Életünkre vagy a St.Galleni, vagy Lausannei magyar missziónál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak két terjesztőnk van:

Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:Dr. Vecsey Lajos
Fernblick
9053 - Teufen, ARP. Rába Lukács
Av. des Bergières 59.
1004 Lausanne.

Fatimai események

(Folytatás a 9. oldalról)

gyermeki lelket! Ne legyetek útonállóak, ne felejtsetek, hogy a három kitüntetett fatimai látógyermek is a ti gyermeketek volt.

Fac hoc et vives, Portugalia! Tedd ezt és élni fogsz (Luk. 10, 28), Portugália! Tedd ezt és élni fogsz, Keresztény Magyarország — a világ veszélye és eszeveszettsége idején és utána a fatimai látnokokkal együtt mindörökké. Amen.

A szentmise alatt több tízezer hívő járult a szentáldozáshoz. Maga Mindszenty bíboros a betegeket áldoztatta meg. A szentmise után megújították a világ népeinek a Boldogságos Szent Szűz Szeplőtelen Szívének történet felajánlását. Ezt követően Mindszenty primás és a fatimai püspök szentségi áldást adtak a mintegy 140 gyógyíthatatlan betegre.

A búcsúkörmenet

Elérkezett az ünnepnap utolsó szertartása, a búcsúkörmenet, melyben a Boldogságos kegyzsobrárt visszaviszik a jelenési kápolnába. Amint a szobor lassan ereszkedik alá a főoltártól és közeledik a kápolnához, a tömeg egy kedves búcsúdalt énekel ezzel a refrénnel: Ave, Ave, Ave Maria! és a tér minden pontjáról fehér kendőt lobogtatva búcsút intenek a **Fatimai Szűz Anyának**.

Ebben az utolsó körmenetben a papság és a főpapság sorai után Mindszenty bíboros-primás és Cerejeira bíboros-pátriárcha egymás mellett haladtak a kegyzsobor előtt. Amikor a kegyzsobor a jelenések kápolnájába ért, felcsendült a Salve Regina. Minden alkalommal ezzel az ősi köszöntéssel ér véget a Fatimai Szent Szűz tiszteletére rendezett nemzetközi zarándoklat.

Az ebéd alatt elhangzott pohárköszöntőkben a felszólalók a portugál és a magyar nép baráti kapcsolatait és a példás kereszténységben mutatkozó testvériségét ünnepelték. A portugál és magyar nyelvű beszédeket **P. Kondor Lajos**, a Fatimával kapcsolatos nemzetközi ügyek előadója és intézője, tolmácsolta a nagy asztaltársaságnak, amelynek tagjai igen meleg baráti hangulatban vettek búcsút egymástól.

Luciánál

Mindszenty bíboros és kísérete **P. Kondor Lajos** vezetésével október 14-én Coimbraba utazott, ahol a karmeliták kolostorában találkoztak Luciával, aki egyedül maradt életben a három látnok közül. Ferenc és Jácinta a jelenések után hamarosan meghaltak, Lucia pedig szerzetesnővér lett. Ők hárman kapták a fatimai kijelentéseket és 1917 október 13-án 70.000 ember előtt igazolta az Ég a nekik adott kijelentések hitelét egy rendkívüli természeti jelenséggel, a Nap-csodával. Erre a csodára hármuk figyelmét már az év július 13-án felhívta a Szent Szűz. A napcsoda alatt valamennyien beletekintheettek a

Napba szabad szemmel, mely percekig tengelye körül forgott és hatalmas fénycsóvákat lövelt ki magából. Valamennyiük szemeláttára e jelenség még kétszer megisméltődött s akkor hirtelen úgy látszott, hogy a Nap ráhull a Földre. De ez nem következett be, hanem megállt esés közben és óriási sebességgel visszatért az égboltozatra.

Kellemes, szép időben hagyta el a több autóból álló menet Fatimát. Fenyőerdők között vezetett bennünket a rendőrségi kocsis. Voltak velünk németországi zarándokok is s ezért több kocsiból állott a karaván.

Coimbrában a karmelita kolostorban maga a megyéspüspök várta és fogadta a magyar kardinálist. Kísérőivel együtt bevezette a szerzetesház egyik nagyobb termébe, ahol a 22 apáca közt jelen volt Lucia is.

Mindszenty bíboros rövid beszédében arra utalt, hogy Fatima útmutatása szerint kell előkészülnünk az örök üdvösségre. Azután egyenként bemutatták neki a szerzetesnőket s Lucia maradt utolsónak. A püspök felszólítására mindenki elhagyta a termet, csak a bíboros maradt bent **P. Kondor Lajos** tolmáccsal. A mintegy 20 percig tartó beszélgetés után, a bíboros Luciával együtt hagyta el a termet. A beszélgetés tárgya nem került nyilvánosságra. A bíboros mondott később annyit, hogy a 65 éves Lucia fiatalnak látszik, de a lelkiekben igen érettnek tűnt neki. A tolmács pedig csak annyit árult el, hogy Luciának már sok esetben volt tolmácsa, de ennyire meghatottnak még sose látta, mint most Mindszenty bíboros jelenlétében.

Coimbrában megtekintettük az egyetemet, annak világhírű könyvtárát, a székesegyházat, majd Szent Izabella templomát. Felkerestük az éppen ravatalon fekvő előző megyéspüspököt s Mindszenty primás elmélyedve imádkozott a ravatalnál.

Este megtekintettük a nagyszabású Batalha-i kolostort és a fatimai szemináriumot. A 160 szeminarista énekkel köszöntötte a magyar bíborost, aki beszédében a papi hivatás értékelésére buzdította őket. János püspök lakása is itt van és Mindszenty primás pár-perces vizittel vissza adta neki bécsi látogatását.

A Magyar Kálvárián

Október 15-én, vasárnap végigjártuk a magyar keresztutat. Többen jelentek meg magyar emigránsok is. A keresztút végén áll a Szent István Kápolna, melyben a bíboros-primás koncelebrációs szentmisét mutatott be. Szentbeszédében a hit öntudatos megvallására és példás keresztény életre buzdította hallgatóságát. (Előző számunkban már ismertettük **P. Kondor** cikket, melyből megtudtuk, hogy a magyarok áldozatkészségéből épült fel ez a nem jelentéktelen magyar alkotás Fatimában. Mintegy 100.000 US dollárt adtak össze a magyar hívek a Fatimai Mozgalom lelkes vezetői által indított gyűjtés keretében.)

Madeiraban

Október 15-én délután visszatértünk Lisszabonba, ahonnan repülőgépen Madeiraba utaztunk. A bíboros-primás nem akarta elmulasztani ilyen közelből az utolsó magyar király sírjának meglátogatását. Amint eddigi útjain és megnyilatkozásain is láttuk, Mindszenty bíboros-primás a lelkiek szolgálata mellett arra is nagy súlyt helyez, hogy a tragikus sorsú magyar nemzet helyzetére ráirányítsa a világ figyelmét. A király kokorsójánál, akinek a testét éppen az idén emelték fel a boldogáavatási eljárás során sírjából, hazánk sorsának jobbrafordulásáért mutatta be a concelebrációs szentmisét. Szentbeszédében azt a gondolatot fejtette ki, hogy Károly király szomorú sorsa és a nemzet háború-utáni megcsonkítása együtt hívják fel a figyelmet a nemzeti tragédiára.

A magyar primást a repülőtéren érkezésekor és elutazásakor is a sziget kormányzója, **Antonio Braamcamp Sobral** köszöntötte a káptalani helynök, **Mgr. Consalves Gomes** társaságában. Este a kormányzó Mindszenty bíboros tiszteletére ünnepi vacsorát adott s beszédében a portugál kormány nevében is kifejezte köszönetét azért, hogy a primás a fárasztó fatimai utat vállalta. Különböző helyi lapok, rádió és televízió is, mint Fatimában és Lisszabonban, részletesen ismertették a bíboros útját. A sajtó oldalas cikkeket és sok fényképet közölt látogatásáról. A rádió és televízió minden adásában ismertette az eseményeket és portugál nyelven közvetítette beszédeit.

Lisszabonban felkereste Mindszenty bíboros **Horthy Miklós** kormányzó és felelőse sírját s a jelenlévőkkel, köztük **Horthy Miklóssal**, **Marosy Ferenc** követtel és **Marjay Ferenc** kultúrattalával, imát mondott a megboldogultak lelkiüdvéért.

Az eredmény

Nagyon szép és megindító volt a fatimai zarándoklat. A hatalmas imádkozó tömeg és a mély tisztelet, mellyel Magyarország száműzetésbe kényszerített primását körülvették, a hívek rendkívüli ragaszkodásának spontán megnyilatkozásai, felejtethetetlenek. Kedves, vendégszerető, barátságos nép körében tölthettünk egy teljes hetet, melynek ragyogó a jelene, átszöve komoly vallási magatartással. Felemelő, szép a múltjuk, amiről a felfedezések, a missziós eredmények, a remek műemlékek tanúskodnak. Szívünkbe zártuk ezt a mélyen vallásos keresztény népet és erősen bízunk abban, hogy a Szűzanya fatimai ígérete szerint — talán ők maguk egyedül — kiesdik, hogy a Szeplőtelen Szív mielőbb győzedelmeskedjék.

Hétezer kilométert tettünk meg mindenegy nap zsúfolt programmal. Ekkora program és ennyi látnivaló mellett még fiatal turisták is elfáradtak volna. Mindszenty bíboros azonban, akinek minden személyre, látogatóra, üdvözlésekre adott válaszokra is kiterjedt a figyelve, 80 évével feltűnően jól bírta ezt a hosszú és fárasztó utat.

VECSEY JÓZSEF

Októberi ünnepek

Több helyen megünnepelte az elmúlt héten a külföldön élő magyarság az 1956. évi októberi 23-i szabadságharc emlékét. A brüsszeli, liègei, lausannei és bécsi ünnepelekről az alábbiakban adunk összefoglaló beszámolót.

Brüsszelben október 22-én délután ünnepélyes szentmisét tartottak a Notre Dame du Sablon plébániatemplomban magyar szabadságharcunk 16-ik évfordulóján. A szentmisét a francianyelvű szentbeszéddel együtt Mgr. Emile Dejardin, a Belga Püspöki Kar megbízottja mondta. A szentmise után fáklyás-menetben vonultak az ismeretlen katona emlékművéhez, és azt megkoszorúzták.

Liègeben a hagyományos Banneux-i zarándoklattal és éjféle szentmisével ünnepelték meg az évfordulót október 28-án. A résztvevők gyalog tették meg Liège-ből Banneux-ig az utat. Megkoszorúzták az októberi szabadságharc emlékére állított keresztet s utána résztvettek az éjféle misén, melyet Dobay Sándor magyar lelkész mutatott be hazánkért.

Lausanne-ban október 22-én volt a szabadságharc emlékére rendezett ünnepség, melyet az egyházközség készített elő. Lausanne-ban az ünnepi beszédet Padányi-Gulyás Béla tartotta.

Bécsben október 23-án este 7 órakor szentmisére gyűlt össze a magyarság a kapucinusok templomában. A szentmisét Capistranoi Szent János tiszteletére, hazánk sorsának jobbrafordulásáért Mind-szenty József bíboros-prímás tartotta, aki szentbeszédében a nap jelentőségéről többek között ezeket mondta:

Ahogy az egyes családok, éppen úgy a nemzet-családok idejében is és körében is várják a csillagos órát. Csillagos óra nélkül a nemzet nem lehet meg. A csillagos óra úgy bele tartozik családok és nemzetek életébe mint ahogy a levegő elkel minékünk. Mi most egy csillagos óráról emlékezünk meg a mi nemzetünk életében.

1956 október 23-án az ifjúság és munkásság a fővárosban engedélyt kért egy fölvonuló menetre. Nem az állást kicsinyelem, amikor megemlítem, hogy akkor Magyarországon egy henteslegény volt a belügyminiszter és az döntött arról, hogy ne legyen ez a fölvonulás. De aztán később nem volt nyugta s megengedte és felvonultak. Nem volt ennek a felvonulásnak semmiféle fegyveres szándéka, nem is volt egyiknél sem fegyver és amikor a végére értek, akkor azt mondták magukban, hát valamit mégiscsak kellene tenni, hogy ne látszassunk mindent lenyelőknek. És bementek a rádióhoz, mint 1948 március 15-én a fővárosi ifjúság a szekerestőségbe; és ahogy azok benyújtották a szabadság nevében a 11 pontot, hát ezek is valami szabadságot akartak kihirdettetni.

A rádióban megtagadták ezt. Ezek azonban már folyton sürgették: Mi pedig nem megyünk el addig, amíg valami enyhülés

nem lesz itten. Egyszer csak az idegen hatalomból idetelepített ÁVO-sok, bár magyar nyelven beszéltek, kezdtek fegyverrel válaszolni ennek az ifjúsági küldöttségnek. Mire az történt, hogy az ifjúság egy része ott maradt, a másik része pedig szaladt a magyar kaszárnyákba, hogy védekezni adjanak fegyvereket. És a magyar katonák, bár csatlósai voltak az idegen hatalomnak — ez a mi szolgaságunk — adtak fegyvert ezeknek és ekkor keresztül viték, amit kívántak és szembeálltak az ÁVO-sokkal.

Ebben semmi kivétlenialó nincsen. A jogos önvédelem mindenkor jogi birtoka minden egyes egyénnek, minden egyes családnak, minden egyes nemzetnek. A jogos önvédelem nevében tették azt, amit tettek. Még aznap este sem gondoltak ennek a folytatására. De akkor az itt állomásozó idegen hadsereg felvonult, mert a vezetők kérték ezt. Felvonult. 70.000 emberből futja és akkor a fegyverek még kézben voltak, védekeztek.

De nem ez a legjelentősebb a dologban, hanem előállottak 10-14 éves iskolások, akiket kitanítottak az új rendszernek az iskolájában, hogyha majd az imperialisták ide jönnek, hogyan kell azokat elintézni. És ezek az iskolások azt mondták, hát amit tanultunk, azt most végezzük el. És néhány nap alatt több mint 200 páncélosukat az úgynevezett koktail-lal elpusztították. És közben az idegen hadseregből számosan azt vették észre, hogy egy tisztességes nemzetnek a tisztességes mozdulatai folynak. És nemcsak a fegyverüket adták át egyesek, de át is álltak a magyar oldalra. És a magyar katonák is, akik adták a fegyvereket, ők is ide álltak és így történt az, hogy az iskolás gyerekek és az utolsó pillanatban fegyverre kaptak, elintézték egy világhatalomnak a hadseregét. Különös, még a vezetők se gondoltak arra, hogy ez be fog következni, hogy ilyen harc lesz. Ez volt Nándorfehérvár mellett a második csillagos óra a magyar történelemben, amely a mai naphoz fűződik.

Hát hogy lehetséges ez?

Dániel prófétának van egy látomása, illetőleg Nabukodonozor királynak, akinek ő rabja volt. Ez a Nabukodonozor egyszer álmodott és az ő pogány jósai nem tudták megfejteni, de Dániel próféta megfejtette, mert az Isten álomban közölte vele az álomnak tartalmát. Az álom volt pedig ez: egy nagy szobrot látott Nabukodonozor, szinte ijesztő nagy volt. A feje arany volt, alább volt ezüst, aztán volt réz, aztán volt lánál vasrész, és volt haszonlatlan, silány agyag is ott. Dániel közölte az álom tartalmát, hogy voltak értékek ebben a szoborban, de silány is volt benne és azért az országod össze fog omlani, Nabukodonozor. Hát volt itt valami agyag? Úgy látszik, igen, mert iskolás gyerekek és békés tüntetők leállították ezt a sereget.

Most ehhez következik egy szomorú esemény, hogy a világ minket, bár kiállítottunk, magunkra hagyott. A nagyhatal-

mak egy szó-óceánt loccsantottak felénk, de semmit sem segítettek, mind a mai napig. A nemzet megtette a magáét ifjúságában, munkásságában, apró iskolás gyerekeiben, de a világ nem volt méltó erre az áldozatra.

HEGYI BESZÉD

Irtá: Emánuel Béla

Homály.

Alkony.

Krisztus beszél, —

Hogy aki sír, az boldog, —

Mert megvigasztalják...

— A völgy már mély árnyékban,

Fenn tüzes narancsok és

Lilák — felhők — izzó

Fénykorong — és az se érhető,

Miért bukik le...

Tán boldog, ha lebukott, mert

Másnap felemelkedik

Diadalmasan...

Minden sötét, — homályba vész,

De vigasztalók, — ha nem is érhetőék

A csillagok; — a hold ezüstje

Halkan szétgurul...

Távoli tengerzúgás...

Holdfény-szonáta, —

A hosszú lágyvonalú

Párti hullám finoman

Lassan elterül.

Csendben, messziről jön a másik

— A legmagasabb fokozás

A nagy zenében is

A szünet...

A másik hullám is érkezett,

Hasonló — és mégis más, —

... Boldogok, akik az igazságot

Szenvednek...

Boldogok a tisztaszívűek, —

— Az irgalmasok...

Visszhangzik messziről...

Esti harangszó...

(Honnán, — miért, — hová? ...)

Bim-bam, bim-bam...

Senki sem meri megzavarni,

Senki sem meri kérdezni, —

A szavak mély sötétjén olykor

Felcsillan az Igazság ragyogása.

Szél támad és megyünk

Haza, — együtt a sötétben, s

Krisztus valahol messze előttünk,

Nem látjuk már, de hisszük, —

Reméljük, hogy ott van köztünk!...

Egymásnak ütődünk...

Elesünk, felkelünk...

Sebes lábbal csak megyünk...

Honnán? — a hegyről; megyünk...

Miért? — Mert utána kell menni. —

Hová?... mert ez az út Hazafelé;

Homályban megyünk, de

Mégis; — hiszünk!

Mégis; — remélünk!!

A BURG KAST-I MAGYAR GIMNÁZIUM bővítése javára Váczi Gyula zongoraművész 1972 nov. 18-án, szombaton este Lausanneban, a St.Rédempteur-plébánia «Orient-ville» kultúrtermében; nov. 25-én pedig este fél 9 órai kezdettel Genfben a St.Boniface földszinti kultúrtermében ad hangversenyt.

HIRDETÉSEK

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan elkészíték, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

Áll. vizsgázott törvényszéki hivatalos fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50

Felhívjuk kedves honfitársaink figyelmét, hogy a

«JULISKA» MAGYAR ÉTTEREM

új vezetéssel ismét működik. Okt. 1-től minden nap éjjel 2-ig cigányzene. Olcsó árak, figyelmes kiszolgálást és magyaros hangulatot biztosítunk. Mindenkit szeretettel látunk és várunk:

7 Stuttgart W. Silberburgstr. 114.

Telefon: 62-79-25. Martos Család.

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar), Németországban: tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít. (Tel. 02101/61317)

D-404 Neuss, Daimlerstr. 249.

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt kolbász DM 10,60
1 kg rizses véreshurka 6,40
1 kg rizses májashurka 6,40
1 kg vastag paprikás szalonna 8,—
1 kg tokaszalonna 7,—
1 kg disznósajt 8,—

— Utánvétellel csak belföldre szállítunk!

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal/Pfalz

Peter-Rosegger-Str. 3. Tel. (06233) 92 58

ÉPÜLET-ASZTALOST KERESÉK,

aki jó képesítéssel rendelkezik és önállóan is tud dolgozni. Továbbá járatos ügy a gépkezelésben, mint a szerelési munkában. Szükség esetén lakását biztosítom. Cím:

Ets. Dinnyes, 14 rue Pasteur,

59127 Walincourt (Frankreich).

SZALONCUKOR:

Ízekben és színekben gazdag, «Békebeli magyaros» szaloncukor kapható:

Fondant-krémszalonna kg 150.— Fr.

Bonbon-krémszalonna kg 200.— Fr.

Megrendelhető novembertől dec. 10-ig.

Dreiszigler Gyula cukrászmesternél,
Belgiumban, Gemzenstraat 39.

2610 - Wilrijk-Antwerpen.

Külföldi megrendeléseknél (Hollandia kivételével) a szaloncukor árát és a postaköltséget kérem legkésőbb decem-

ber 10-ig postacsekken címemre küldeni.

Feladási díjak:

Nyugatnémetország, Franciaország, Dánia és Ausztria területére: 1 kg-ig 70.— Fr., 3 kg-ig 85.— Fr., 5 kg-ig 110.— Fr.
Svédország, Norvégia, Anglia és Olaszországba 1 kg-ig 95.— Fr., 3.— kg-ig 110.— Fr., 5 kg-ig 140.— Fr.

Saloncukor kapható még:

Bruxellesben a Magyar Házban december 3-tól,

Liègeben a Dobai Ft. úrnál nov. 22-től,

Hollandiában Kovács Ferenc címén novembertől, Cannerweg 2. Maastricht.

15 éve MAGYAR KÖNYV -- HANGLEMEZ

KULFOLDON!

Harsányi: Magyar Rapszódia DM 32.—
Mécs: Aranygyapjú, versek 27.—
Kodolányi: Juliánus barát 11.—
Jókai: Szerelem bolondjai 10.—
Fekete István: Tüskevár 6.—
Gárdonyi G.: Göre Gábor II. 6.—
J. London: Az éneklő kutya 6.50
Dumas: A kaméliás hölgy 7.—

LPX 2518 30 cm. Karácsonyi dalok lemeze, Madrigál Kórus előadása 18.—

LPX 16569 30 cm. János Vitéz egyveleg, új Stereo felvétel... 18.—

LPX 17427 30 cm. «Mindenkinek van egy álma», 20 év nagyobb magyar slágerei... 18.—

S. Katko

Musica Hungarica, 8 München 40,
Agnesstr. 45. — Tel. 180-911

35/178. JÓMEGJELENÉSŰ, INTELLIGENS

szakmunkás hozzáillő kedves, szerény nő ismeretségét keresi házasság céljából. «Nyugat-Németország» jelígre választ kér a Gazdasági Bizottsághoz, 7 Stuttgart 1, Werastr. 63 címre.

REPREZENTÁLNI TUDÓ,

világot járt, művelt és sokoldalú, elegáns 40-es hölgy keresi olyan jó családból származó intellektuel úr ismeretségét házasság céljából, aki társadalmi állásánál fogva ezen kvalitásait értékelni tudja. «Hűséges élettárs» jelígre vár lehetőleg fényképes leveleket a

Gazdasági Bizottsághoz,
7 Stuttgart, Werastr. 63.

BÉLYEGEIT NE DOBJA EL,

szívesen átveszem, ha nem drágán kíván megválni tőle. Leveleket, ajánlatokat kérem címemre:

Mr. Hegedüs L. 14. Grande Rue,
F-42 St.Chamond, France.

MINDSZENTY BÍBOROS A BÉCSI MAGYAR MENEKÜLTÁBORBAN

Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, Magyarország primása október 1-én, vasárnap meglátogatta az osztrák főváros külső peremén, Kaiser-Ebersdorfban lévő magyar menekülttábort.

A tábort az osztrák hatóságok még 1956-ban a magyar forradalom menekültjei részére rendezték be, ideiglenes szállásként, a régi közös hadsereg gyalogsági laktanyájának katonai épületében. Az elmúlt közel két évtized alatt amerikai segítséggel teljesen átalakították a volt kaszárnya barakkjait és házait az Ausztriában maradt menekültek lakásainak céljaira. Jelenleg több ezer lakosa van a tábornak; ezek közül közel egyezer magyar. A nagyszámú katolikus magyar hívő lelki gondozása a bécsi magyar lelkészség feladata s ezt a kötelességet a bécsi lelkészség az ún. «vendégpapokkal» látja el. Legutóbb a tábor lakói kérésére látogatta meg Mindszenty bíboros a menekült híveket és mondott számukra főpapi szentmisét a kaiser-ebersdorfi osztrák katolikus plébánia templomában.

A bíboros-primás szentbeszédében kihangsúlyozta az emigrációban élő magyar hívek egygyűvé tartozásának fontosságát; majd az Urangyala imádkozásával kapcsolatban emlékeztette híveit; a törökverő Hunyadi János és annak lánglelkű segítőiarsa, Kapisztrán Szt. János ferences vezetése alatt Nándorfehérvár (a mai Belgrád) falainál 1456-ban a túlnyomó erejű török sereg fölött aratott fényes győzelemre. Ennek a győzelemnek emlékére rendelte el a pápa az egész világegyházban az Angyalüdvözlésre hívó harangszót. — «Mi magyarok — folytatta beszédét Mindszenty bíboros — emlékezzünk dicső őseinkre és gondosan őrködjünk hitünk fenntartásán!»

SCHUBERT JÓZSEF

KATALIN BÁLT RENDEZ

a baseli Magyar Egyesület

A Baseli Stadt-Casino (Barfüserpl.)
Grosser-Festsaalban

1972 nov. 11-én, szombaton este 20 óra 30 perc kezdettel, melyre Önt s családját, barátait szeretettel meghívja a bál rendezősége.

Belépődíj: Pároknak 24.— Fr. Egyes személynek 16.— Fr.

Tombola: Értékes tombolatárgyak, 1.— Fr-ért karórát nyerhet.

Tánczene: Dr. Holéczy Ákos 8 tagú zenekara játszik.

Jegyelővétel, asztalrendelés: Nappal: Magyar Bolt, Basel, Dufourstr. 7. Tel. 061/230-378, vagy este 19 óra után: Tel.: 061/398-818. Fenyves, M. E. rend. tag.

Növid hírek

LOURDESBAN a központi zarándokiroda jelentése szerint az elmúlt fél évben 400 ezer zarándok járt. Az áprilistól augusztusig terjedő időszakban 54 %-ban külföldiek keresték fel a kedvelt kegyhelyet.

Tanzánia nevelésügyi minisztere felkérte a keresztény egyházak vezetőit, hogy saját vezetésben álló iskolákat rendezzenek be. A továbbképző intézmények hiánya miatt az ifjúság nagy része megfelelő kiképzés nélkül marad. Megfigyelők szerint Tanzánia iskolapolitikájában új utakra készül, az eddig követett államosítási elképzelésekkel szemben.

A Missziók Világnapja alkalmából három évfordulóra emlékeztette a pápa híveit. 350 évvel ezelőtt alapította meg XV. Gergely pápa a Propaganda Fide-t, a missziók kongregációját és ezzel új szakasz kezdődött az evangélium terjesztésében.

150 évvel ezelőtt alakult meg a franciaországi Lyonban a Hitterjesztés Műve, amely szellemi és anyagi támogatás megteremtésére dolgozott ki átfogó programot.

Egy évszázaddal később, tehát 50 évvel ezelőtt a Szentszék önálló szervet hozott létre a katolikus missziók támogatására. XI. Pius pápa Romanorum Pontificum kezdetű Motu Propriojában helyezte új alapokra az evangélium hirdetését és felhívta a püspökök és a klérus figyelmét a missziók támogatására.

Mexico Cityben tartják november közepén konferenciájukat a latinamerikai országok jezsuita rendfőnökei. A konferencia színhelyének megválasztásával emlékezni kívánnak egyúttal a jezsuiták Amerikába érkezésének 400. évfordulójára. A találkozón részt vesz a rend generálisa, Pedro Arrupe is.

Regensburgban október hónapban ünnepekkel emlékeztek Szent Wolfgang püspökké nevezésének ezredik évfordulójára. Ez alkalmából az egyházmegye székhelyén új létesítményeket adtak át és egy kiállítás keretében mutatták be a szent tiszteletéhez kapcsolódó emlékeket.

A svájci nemzetgyűlés 121 szavazattal 3 ellenében érvénytelenítette a jezsuitákra vonatkozó tilalmat. Az alkotmányban rögzített tilalmat feloldani azonban csak a népszavazás megtartása után lehet végérvényesen.

Párizsban és környékén éves átlagban 4-5 új templom alapkövét helyezik el. A mozgalom 1931-re, Párizs érsekének kezdeményezésére vezethető vissza, aki egyházmegyéjének templomokkal való ellátására nagy gondot fordított. Az azóta változatlan ütemű templomépítést a hit és az egyház tanítása terjedésének biztos jeleként értékeli.

Strassburgban tartja idei kongresszusát a Pax Christi mozgalom. Témája: Az új társadalom háború nélküli építése. Napirenden szerepel továbbá Nyugateurópa viszonya Keleteurópához is.

A cseh- és szlovák oktatásügyi minisztérium elrendelte, hogy az iskolán kívüli

hitoktatásnál a tanítók megfigyelőként jelen legyenek. Így megismerhetik a vallás-oktatás módszereit és szaktárgyuk oktatásánál az ott hallottakhoz megjegyzéseket fűzhetnek, vagy ha úgy kerül, a vallásos témákat neveltségessé is tehetik.

A Burundiból elmenekült 100 ezer főnyi bahutu rendkívül nehéz körülmények között él a szomszédos országokban — hozta nyilvánosságra a hírt a Nemzetközi Caritas-szervezet. Átfogó, hathatós segítségre van szükség, mert a felvevő országok nem tudnak gondoskodni a menekültekről. A véres törzsi harcok során becslések szerint 150 ezer ember vesztette életét, és 100 ezer menekült el a watussi-törzs bosszúja elől.

Október 11-én világszerte megemlékeztek a II. Vatikáni Zsinat megnyitásának 10 éves évfordulójáról.

Kaunas litván város bírósága magas börtönbüntetéssel sújtott nyolc 17-25 év közötti fiatal. A májusi tüntetések során, amelyen az ifjúság Litvánia függetlenségét követelte, közel 300 személyt vettek a hatóságok őrizetbe. Márciusban 17 ezer litván katolikus fordult Waldheim ENSZ főtitkárhoz és arra kérte, hogy járjon közbe és ítélje el a hatóságok elnyomó intézkedéseit. A fiatalokat most a közrend elleni cselekmény vádjával ítélte el a bíróság.

A Könyv Világéve alkalmából a Vatikáni Posta 400 líra értékű külön bélyegsorozatot adott ki. A bélyegeken a Vatikáni Könyvtár tulajdonában lévő középkori bibliák motívumai láthatók.

Izisztambulban török archeológusok Aksaray városrészben folytatott ásatások során kiterjedt katakomba hálózatra bukkantak, amely a 6. században két szinten épült.

A Vatikán és a Bangla Desh Népi Köztársaság felvette a diplomáciai kapcsolatot. A Vatikán Daccaban nuntiaturát nyit, Bangla Desh pedig nagykövetét küldi el a Vatikánba.

A Santa Maria Maggiore római bazilika falain repedéseket észleltek. Szakértők megállapították, hogy a bazilika mellett haladó út sűrű járműforgalma okozza a károkat. A Vatikán most arra kérte Róma város előljáróságát, hogy zárja le a körülvevő utakat a forgalom elől. A bazilika az Örök Város legnagyobb és legjelentősebb Mária-temploma.

Zairé — régi nevén Kongó-Kinshasa — elnöke, Mobutu megtiltotta, hogy az ország lakossága keresztény keresztnéveket vegyen fel. Egyben elrendelte, hogy az a misszionárius, aki egy újszülöttnak keresztény szent nevét adja, hat hónaptól öt évig terjedő börtönbüntetésre ítéltető.

Az Életünkben megjelent frásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetések pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül
P. Szőke János címén beküldeni:
D. Stuttgart 1,

Werastr. 63.
Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság
megkerülésével nem fogad el
hirdetést.

VECSEY JÓZSEF könyve:

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg,
hogyan forrott össze csodálatos
egységbe a magyar primás életével
egy finom és eszes falusi asszony-
nak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz
műnyomó papíron a bíboros és
édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, —
4.50 US dollár, — vagy annak meg-
felelő más valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában

(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
Schweiz.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés 1 évre: 10.— svájci frank,
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto.Krt. 603 Ungarische Buchdrucke-
rei Sparkassa der Administration
St.Gallen.

Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.